

បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រី សាលាក្នុងរាជ្ជសារ

បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារ

ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១

មាតិកាអន្តរាគមន៍

សេចក្តីផ្តើម.....-១-

ផ្នែកទី ១ : បច្ចេកទេសវិស្វកម្មក្នុងស្រុក

ផលប្រយោជន៍នៃការវិនិយោគ.....-៣-
ប្រភពធនធាននៃការវិនិយោគ.....-៤-

១. លក្ខណៈស្រុក.....-៤-

ក. ការជ្រើសរើសទីតាំងស្រុក.....-៤-
ខ. លក្ខណៈស្រុកវិនិយោគ.....-៥-
គ. របៀបដឹកស្រុក.....-៦-

២. ការរៀបចំស្រុកមុនពេលដាក់វិនិយោគ.....-៨-

ក. ការប្រើប្រាស់កំបោរ.....-៨-
ខ. ការប្រើប្រាស់ដី.....-៩-
គ. ការរៀបចំស្រុក.....-១៣-

៣. ការដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម.....	-១៤-
ក. ប្រភេទត្រីជ្រើសរើសដាក់ចិញ្ចឹម.....	-១៤-
ខ. ចំនួន និងទំហំកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម.....	-១៥-
គ. ពេលវេលាដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម.....	-២១-
ឃ. ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រី.....	-២១-
ង. របៀបលែងកូនត្រី.....	-២៣-
៤. ការដាក់សីបខ្លោមក្រោយពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម.....	-២៤-
ក. ជីធម្មជាតិ.....	-២៤-
ខ. ជីគីមី.....	-២៥-
៥. ការផ្តល់ចំណី.....	-២៦-
ក. ប្រភេទចំណី.....	-២៦-
ខ. ការផ្តល់ចំណី.....	-២៦-
៦. ការគ្រប់គ្រងស្រះចិញ្ចឹមត្រី.....	-២៩-
៧. ការរុបរួមលក់លក់.....	-៣២-

ក. ការប្រមូលផលវិលវិល.....-៣២-

ខ. ការប្រមូលផលទាំងស្រុង.....-៣៤-

៨. ការកាត់ត្រាចំណាយ និងចំណូល.....-៣៥-

៩. កត្តាសំខាន់ៗដែលធ្វើឱ្យការចិញ្ចឹមកូនត្រីទទួលបានជោគជ័យ.....-៣៦-

ផ្នែកទី ២ : បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកូនត្រីក្នុងស្រែ

ផលប្រយោជន៍នៃការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ.....-៣៨-

ប្រភពធនធានសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ.....-៣៩-

១. លក្ខណៈស្រែ.....-៤០-

ក. ការជ្រើសរើសទីតាំងស្រែចិញ្ចឹមត្រី.....-៤០-

ខ. លក្ខណៈស្រែចិញ្ចឹមត្រី.....-៤០-

គ. របៀបដឹកជម្រកត្រីក្នុងស្រែ.....-៤១-

២. ការរៀបចំស្រែមុនដាក់ត្រីចិញ្ចឹម.....-៤៦-

    ក. ការប្រើប្រាស់កំបោរ.....-៤៦-

    ខ. ការប្រើប្រាស់ដី.....-៤៧-

    គ. ការរៀបចំស្រែមុនពេលដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម.....-៤៧-

៣. ការដាក់ត្រីចិញ្ចឹម.....-៤៩-

    ក. ប្រភេទត្រីជ្រើសរើសដាក់ចិញ្ចឹម.....-៤៩-

    ខ. ចំនួន និងទំហំកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម.....-៥១-

    គ. ពេលវេលាដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម.....-៥២-

    ឃ. ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រី.....-៥៣-

    ង. របៀបលែងកូនត្រី.....-៥៣-

៤. ការដាក់ដីបន្ថែមក្រោយពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម.....-៥៤-

៥. ការផ្គត់ផ្គង់.....-៥៥-

៦. ការគ្រប់គ្រងស្រែចិញ្ចឹមត្រី.....-៥៦-

៧. ការប្រមូលផល.....-៥៦-

៨. កត្តាសំខាន់ៗដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់.....-៥៧-

សេចក្តីផ្តើម

ប្រទេសកម្ពុជាសម្បូរធនធានមធ្យមជាតិ ដែលមាននៅក្នុងទន្លេ ស្ទឹង បឹងបួរ ព្រែក អូរ ប្រឡាយ នានា ។ ប៉ុន្តែមកដល់ បច្ចុប្បន្ននេះ ដោយសារមានការប្រែប្រួលបរិស្ថានធម្មជាតិ និងកំណើនប្រជាជនបានធ្វើឱ្យតម្រូវការត្រីកាន់តែកើនឡើងជា លំដាប់ ហើយបរិមាណផលត្រីក្នុងធម្មជាតិមិនអាចផ្គត់ផ្គង់បានតាមតម្រូវការ ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ រដ្ឋបាលជលផល នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបាន និងកំពុងយកចិត្តទុក ដាក់ផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាកសិករ នូវវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងធនធានជលផលឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព នៅតាមគ្រប់តំបន់ដែនទឹកធម្ម ជាតិនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ដោយជួយរៀបចំបង្កើត ឱ្យមានសមាគមគ្រប់គ្រងនៅតាមមូលដ្ឋានដើម្បីឱ្យប្រជាកសិក រយល់ច្បាស់ពីតួនាទី និងភារកិច្ចក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល ក្នុងតំបន់របស់ខ្លួន ។ ក្រៅពីនេះរដ្ឋបាលជលផលសហការ ជាមួយគម្រោងនានា អនុវត្តការងារផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រី ក្នុងគោលបំណង ដើម្បីធានាការផ្គត់ផ្គង់ម្ហូបអាហារទៅ គ្រប់តំបន់ដែលប្រជាកសិករកំពុងទទួលការខ្វះខាតសាច់ត្រីទទួលបាន ។ បច្ចុប្បន្នមានប្រជាកសិករជាច្រើនគ្រួសារបានទទួលការ បណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយ បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីពីមន្ត្រីជំនាញនៃរដ្ឋាភិបាលជលផលសហការជាមួយបណ្តាអង្គការ នានា និងដោយមានការចូលរួមផ្សព្វផ្សាយពីកសិករផងដែរនេះ ទាំងនេះបានធ្វើឱ្យពួកគាត់កំពុងមានសកម្មភាពចិញ្ចឹមត្រី និងឈានទៅផលិតកូនត្រីពូជនៅតាមតំបន់របស់ខ្លួនថែមទៀត ។

ដើម្បីពង្រីកការងារផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសវារីវប្បកម្មនេះ រដ្ឋបាលជលផល បានរៀបចំចងក្រងសៀវភៅស្តីពី (បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីខ្នាតតូចៗ: គ្រួសារ) នេះឡើងសំដៅជួយប្រជាកសិករនៅគ្រប់ទីកន្លែង ឱ្យចេះបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រី និងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពចិញ្ចឹម ឱ្យបានផុសផុលទាំងអស់គ្នា ដើម្បីដោះស្រាយជីវភាពម្តូបអាហារប្រចាំថ្ងៃ បង្កើនប្រាក់ចំណូល និងកាត់បន្ថយការចាប់ត្រីពិធម្មជាតិ ។

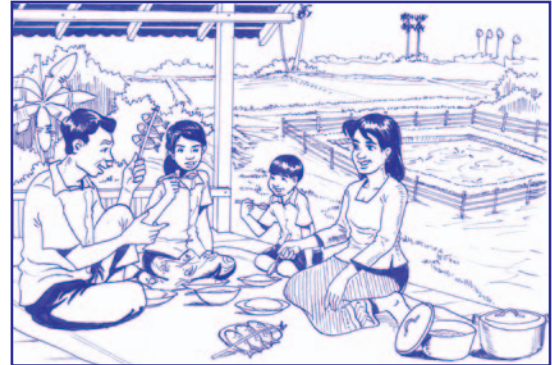
ផ្នែកទី ១ : បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះ

ផលប្រយោជន៍នៃការចិញ្ចឹមត្រី

- ❑ បង្កើតបានជាមុខរបរក្រៅពីការធ្វើស្រែ-ចំការ
- ❑ កាត់បន្ថយការចំណាយថវិកាទិញត្រីពីផ្សារ
- ❑ តំរូវការសាច់ត្រីបានទាន់ពេលវេលា និងជាម្ហូបប្រចាំថ្ងៃ
- ❑ ផ្តល់ប្រូតេអ៊ីន និងសារធាតុចិញ្ចឹមល្អដល់សុខភាពមនុស្ស
- ❑ បង្កើនប្រាក់ចំណូលក្នុងគ្រួសារ
- ❑ កាត់បន្ថយការនេសាទត្រីពីធម្មជាតិ
- ❑ បង្កើនផលត្រីធម្មជាតិក្នុងតំបន់
- ❑ កាត់បន្ថយការងារនៅឆ្ងាយពីផ្ទះ ។

ជីវភាពគ្រួសារមុនពេលចិញ្ចឹមត្រី

ជីវភាពគ្រួសារក្រោយពេលចិញ្ចឹមត្រី

ប្រភពធនធានសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រី

- ❑ មានចំណេះដឹងក្នុងការចិញ្ចឹមត្រី
- ❑ មានកម្លាំងពលកម្មក្នុងការថែទាំក្នុងការចិញ្ចឹមត្រី
- ❑ មានស្រះជាប់ផ្ទះងាយស្រួលគ្រប់គ្រងរយៈ ៦ ខែ
- ❑ មានកូនត្រីពូជដាក់ចិញ្ចឹម
- ❑ មានកាកសំណល់កសិដ្ឋាន ឬ ប្រភពធនធានកសិដ្ឋានច្រើនដូចជា ជីលាមកសត្វ និងកន្ទក់ជាដើម ។

១. លក្ខណៈស្រះ

ស្រះតូចធំអាចចិញ្ចឹមត្រីបានទាំងអស់ តែស្រះមានទំហំល្មម ទើបងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រង និងចិញ្ចឹមត្រីមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ក. ការជ្រើសរើសទីតាំងជីកស្រះ

ស្រះគួរជីក៖

- ❑ នៅជិតផ្ទះងាយស្រួលគ្រប់គ្រងបានគ្រប់ពេល
- ❑ ស្ថិតនៅទីវាលស្រឡះ
- ❑ ជិតប្រភពទឹក (ប្រសិនបើមាន)

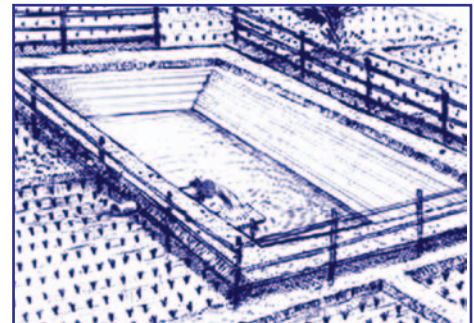

- ❑ ស្រះជាប់ស្រែកាន់តែប្រសើរ
- ❑ ស្រះគួរដឹកនៅកន្លែងទំនាប មិនលិចទឹកនៅរដូវវស្សា ឬ លិចតិចតួច តែអាចលើកភ្លើងទប់បាន
- ❑ នៅទីកន្លែងដែលដីមានគុណភាពល្អ អាចរក្សាទឹកបានយូរ (លើកពី ៦ ខែ)
- ❑ នៅឆ្ងាយពីតំបន់ ដែលមានការប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលកសិកម្មផ្សេងៗ ។

ខ. លក្ខណៈស្រះចិញ្ចឹមត្រី

ស្រះចិញ្ចឹមត្រីគួរ:

- ❑ ដឹកមានរាងបួនជ្រុងទ្រវែង ដើម្បីងាយស្រួលគ្រប់គ្រង
- ❑ ស្រះមានទំហំប៉ុនណាក៏អាចចិញ្ចឹមបានដែរ តែគួរមានទំហំពី ១០០ ម៉ែត្រការឡើងទៅ
- ❑ ស្រះមានទំហំពី ១០០ ម៉ែត្រការឡើងទៅសមស្របដល់ការចិញ្ចឹមត្រីបានធំធេង
- ❑ ស្រះត្រូវមានជើងទេ (ជម្រាល) សមស្រប ដើម្បីការពារការហូរច្រោះ ឬ បាក់ដី
- ❑ ស្រះគួរមានជម្រៅសមស្របពី ១.៥ ម៉ែត្រ ទៅ ២.៥ ម៉ែត្រ
- ❑ ស្រះត្រូវមានពន្លឺខ្ពស់ និងមាំល្អ ដើម្បីការពារទឹកលិច
- ❑ ដាំស្មៅនៅតាមពន្លឺស្រះ ដើម្បីកាត់បន្ថយការហូរច្រោះដែលធ្វើអោយទឹកល្អក់

- បាតស្រះត្រូវរាបស្មើ ហើយមានជម្រាលទៅជ្រុងម្ខាង ងាយស្រួលពង្រឹង និងប្រមូលផល
- នៅតាមភ្នំស្រះគួរបង្កប់បំពង សម្រាប់បង្ហូរទឹកចូលស្រះ ។

គ. របៀបជីកស្រះ

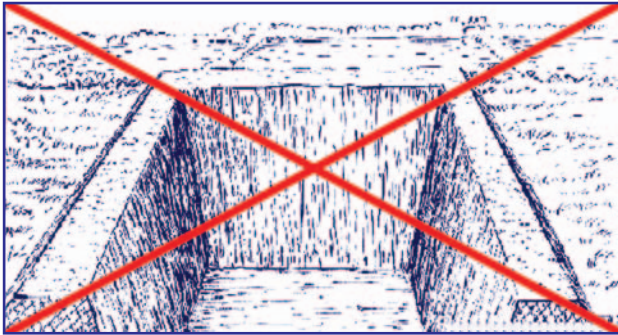
ឧទាហរណ៍ : បើជីកស្រះមានបណ្តោយ ១៥ ម៉ែត្រ X ទទឹង១០ ម៉ែត្រ X

ជម្រៅ ២ ម៉ែត្រ ដំបូងត្រូវ :

- វាស់ចាប់ពីរបងផ្ទះ ឬ ក្បែររបងទុកយ៉ាងតិច ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីទុកធ្វើភ្នំស្រះ
- ទុកយ៉ាងតិចប្រវែង ១ ម៉ែត្រ ដើម្បីធ្វើចំណីភ្នំ និងមាត់ស្រះ
- ចន្លោះពីមាត់ស្រះទៅជ្រុងនៃបាតស្រះមានប្រវែង ៦ ម៉ែត្រ ជាចន្លោះសម្រាប់ធ្វើជើងទេស្រះ
- អាចម៍ដីស្រះ ត្រូវយកមកធ្វើជាភ្នំស្រះ ដោយបុកបង្ហាប់ឱ្យណែន យើងចាប់ផ្តើមវាស់ចេញពីគ្រប់ជ្រុងស្រះ (ទំហំ ១៥ ម៉ែត្រ X ១០ ម៉ែត្រ) ប្រវែង ០.៧៥ ម៉ែត្រ ជុំវិញ ហើយជីកជម្រៅ០.៥ម៉ែត្រ បានស្រទាប់កាំទី ១ ហើយដីស្រទាប់មុខលើជម្រៅ ០.២ ម៉ែត្រ (២ តឹក) ត្រូវ ជីកយកអាចម៍ដីនេះទុកម្តុំ ព្រោះជាដីមានជីជាតិសម្រាប់ក្រាលពិលើភ្នំស្រះដាំស្លៅ ឬ ដំណាំផ្សេងៗ

- ❑ រួចវាស់ចេញពីស្រទាប់កាំទីមួយប្រវែង ០.៧៥ ម៉ែត្រ ទៀត និងដឹកជម្រៅ ០.៥ ម៉ែត្រ ធ្វើយ៉ាងនេះរហូតបាន ចំនួន ៤ ស្រទាប់ សរុបជម្រៅ ២ ម៉ែត្រ និងមាន ៤ កាំនៅតាមជើងទេស្រះ
- ❑ បាតស្រះជីកហើយមានទំហំ ៩ ម៉ែត្រ X ៤ ម៉ែត្រ និងមានជញ្ជាំងស្រះជម្រាលល្អ ការពារការហូរច្រោះបាក់ដី

ស្រះចោតមិនល្អសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រីទេ

ស្រះមានជើងទេរល្អសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រី

- ❑ បន្ទាប់ពីដីចេញរាងស្រះហើយ យើងត្រូវយកស្រទាប់ដីខាងលើ ដែលយើងបានគរទុកមកចាក់នៅលើភ្នំស្រះ ហើយបុកបង្ហាប់ និងចាប់ផ្តើមដាំស្មៅនៅតាមខ្នងភ្នំ ជើងភ្នំ និងចំណីភ្នំនៅមាត់ស្រះ
- ❑ នៅក្នុងភ្នំស្រះត្រូវដាក់បង្កប់បំពង់បង្ហូរទឹកចូលស្រះឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងត្រូវដាក់ស្បែកជាប់បំពង់បង្ហូរការ ពារកុំអោយសត្វផ្សេងៗចូលទៅក្នុងស្រះ ។

ការដាំស្មៅនៅលើភ្នំស្រះ

២. ការរៀបចំស្រះមុនដាក់ត្រីចិញ្ចឹម

ក. ការប្រើកំបោរ ការប្រើប្រាស់កំបោរមានសារៈប្រយោជន៍

ដូចខាងក្រោម៖

- ❑ ជួយកែលំអគុណភាពទឹក និងគុណភាពដីដែលមានជាតិជួរ
- ❑ សម្លាប់មេរោគ និងពពួកសត្វមួយចំនួនដែលស៊ីត្រី
- ❑ ធ្វើឱ្យកាកសំណល់ផ្សេងៗអាចរលួយ
- ❑ កាត់បន្ថយភាពល្អក់ទឹកស្រះ
- ❑ បន្ថែមសារជាតិចិញ្ចឹមដល់សត្វល្អិត និងបង្កតុងរុក្ខជាតិ ។

ការសំអាតស្រះដោយបាចកំបោរ

បរិមាណកំបោរត្រូវប្រើប្រាស់ :

តាមធម្មតាស្រះ ១០០ ម៉ែត្រការវើ ប្រើកំបោរពី ៥ ទៅ ១០ តីឡូក្រាម អាស្រ័យទៅនឹងភាពជាក់ស្តែងរបស់ទឹក និងដី។ ប្រសិនបើស្រះមានជាតិអាស៊ីតខ្លាំង ឬ កាកសំណល់ផ្សេងៗច្រើនកម្រិតកំបោរអាចច្រើនជាងនេះបន្តិច ។

វិធីសាស្ត្រក្នុងការប្រើប្រាស់កំបោរ :

យើងត្រូវចាក់កំបោរចូលទៅក្នុងធុងដៃកឱ្យបានកន្លះធុង បន្ទាប់មកចាក់ទឹកចូលធុង។ ពេលចាក់ទឹកចូលធុងត្រូវប្រុងប្រយ័ត្ន ព្រោះកំបោរនៅពេលត្រូវទឹកវាចាប់ផ្តើមបញ្ចេញចំហាយក្តៅ។ បន្ទាប់ពីកំបោរបញ្ចេញអស់ចំហាយក្តៅ យើងយកកំណាត់លើកូទឹកកំបោរក្នុងធុងនោះ ហើយដួសបាចចូលទៅក្នុងផ្ទៃស្រះ ។

ត្រូវប្រុងប្រយ័ត្ន នៅពេលប្រើកំបោរស :

នៅពេលប្រើកំបោរដុំត្រូវតែប្រយ័ត្នប្រយែង ចៀសវាងប៉ះពាល់ផ្ទាល់នូវចំហាយកម្តៅដែលភាយចេញពីកំបោរប៉ះស្បែក និងភ្នែក។ ប្រសិនបើមានចូលភ្នែកត្រូវលាងសំអាតវាជាមួយនិងទឹកស្អាតឱ្យច្រើនភ្លាមៗ ហើយពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្រូពេទ្យ ។

ខ. ការប្រើជី:

ការប្រើជីមានន័យថា ការដាក់ជីទៅក្នុងស្រះត្រីនៅក្នុងពេលរៀបចំស្រះ។ ជាទូទៅជីលាមកសត្វ ឬ ជីគីមី ដូចជា ជីអ៊ុយរ៉េ និងដេអាប៊េ ផ្តល់សារជាតិចញឹម (អាសូត និងផូស្វ័រ) ទៅឱ្យរុក្ខជាតិ និងសត្វល្អិតបង្កង់តុង ដែលជាចំណីធម្មជាតិសំខាន់សម្រាប់ការលូតលាស់របស់ត្រី ។

ដីលាមកមាន់ : វាមានសាធាតុអាសូត និងផូស្វ័រច្រើនជាងដីលាមកសត្វផ្សេងៗទៀត ។ ដូច្នេះ លាមកមាន់ជាជីល្អសម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រី ។ ក្នុងពេលរៀបចំស្រះ យើងអាចដាក់វាផ្ទាល់ចូលទៅក្នុងស្រះចំនួន ១០ គីឡូក្រាម / ១០០ ម៉ែត្រការរើ ទឹកស្រះ ។

ដីលាមកជ្រូក : វាមានសារធាតុផូស្វ័រទាបជាងដីលាមកមាន់ដែរ ។ ការចិញ្ចឹមជ្រូកដាក់ទ្រុង នៅក្បែរស្រះចិញ្ចឹមត្រី ហើយបង្ហូរកាកសំណល់លាមកជ្រូកចូលទៅក្នុងស្រះត្រី ជាវិធីមួយដ៏ល្អដែលត្រូវបានអ្នកចិញ្ចឹមត្រីជាច្រើនប្រទេសនៅលើពិភពលោកកំពុងអនុវត្ត ។ ប៉ុន្តែគួរដករណ្តៅនៅក្បែរទ្រុងជ្រូកភ្ជាប់ទៅនិងស្រះដើម្បីឱ្យលាមកជ្រូក និងទឹកដែលយើងលាងជ្រូកចូលទៅក្នុងអណ្តៅសិន មុននិងបង្ហូរទឹកលាមកជ្រូកនោះចូលទៅក្នុងស្រះ ។ បើពុំមានចិញ្ចឹមជ្រូកដាក់ទ្រុងទេ យើងត្រូវប្រមូលលាមកជ្រូកដាក់ចូលក្នុងអណ្តៅជី រួចចាក់ទឹកត្រាំឱ្យបាន ១អាទិត្យ ទើបបង្ហូរចូលស្រះ ។

ដីលាមកគោ ក្របី : វាមានសារធាតុអាសូត និងផូស្វ័រទាបជាងដីលាមកសត្វផ្សេងៗទៀត តែវាអាចរកបានច្រើននៅតាមជនបទ ។ ក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រី ១០០ ម៉ែត្រការរើ យើងអាចប្រើលាមកគោ ក្របីសើមចំនួន ១០០ គីឡូក្រាម ឬលាមកគោ ក្របីស្ងួត ៥០ គីឡូក្រាម ហើយមិនគួរយកវាទៅដាក់ផ្ទាល់ក្នុងស្រះទេ ត្រូវដាក់វាទៅក្នុងរណ្តៅនៅក្បែរស្រះត្រី ដើម្បីបង្ហូរជាតិទឹកជីនោះចូលទៅក្នុងស្រះទើបវាល្អប្រសើរជាង ។

ដីកំប៉ុស្ត : ជាដីដែលបានមកពីការរួមផ្សំរវាងកាកសំណល់រុក្ខជាតិ បន្លែ លាមកសត្វ ចំបើង និងដីដើម្បីបំបែកធាតុក្លាយជាដីដ៏ល្អសម្រាប់ដំណាំ ។ វាអាចប្រើសម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រីបានដោយដាក់វាក្នុងរណ្តៅដីលាមកសត្វរួចទើបបង្ហូរចូលស្រះ ។

ជីបែតង : នៅពេលដែលយើងយកស្លឹករុក្ខជាតិ និងមែកមកប្រើជាជី យើងហៅថាជីបែតង។ កសិករគួរតែកត់សំគាល់ថា ប្រសិទ្ធភាពរបស់ជីបែតងកើតមាន នៅក្រោយពេលមែកឆាង និងស្លឹករុក្ខជាតិរលួយ។ ប្រសិនបើយើងយកជីបែតងទៅប្រើក្នុងស្រះត្រីបាន ២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ វាចាប់ផ្តើមរលួយហើយស្រូបយកខ្យល់អុកស៊ីសែនដែលមានក្នុងស្រះត្រីរួចបញ្ចេញជាឧស្ម័នកាបូនិច (ខ្យល់ពុល) ដែលធ្វើឱ្យទឹកស្រះក្លាយទៅជាជាតិអាស៊ីត។ ដូច្នេះកសិករមិនគួរប្រើជីនេះផ្ទាល់ទៅក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រីទេ។ ជីបែតងត្រូវដាក់ឱ្យរលួយជាមួយនិងអណ្តៅជីលាមកសត្វសិន ទើបបង្ហូរទឹកជីចូលស្រះ ។

ការរៀបចំរណ្តៅជីដាប់ស្រះចិញ្ចឹមត្រី

ការពិនិត្យសត្វល្អិតបង្កក្នុងស្រះ

បរិមាណដី និងកំបោរដែលត្រូវប្រើ ក្នុងពេលរៀបចំស្រះត្រី

បរិយាយ	ស្រះចាស់ (១០០ម ^២)	ស្រះថ្មី (១០០ម ^២)
កំបោរ	៥ ទៅ ១០ គីឡូក្រាម	១០ ទៅ ១៥ គីឡូក្រាម
លាមកគោ ឬ ក្របីសើម	៦០ ទៅ ៨០ គីឡូក្រាម	៨០ ទៅ ១០០គីឡូក្រាម
លាមកជ្រូកសើម	២០ ទៅ ៣៥ គីឡូក្រាម	២៥ ទៅ ៤០ គីឡូក្រាម
លាមកម្រាម ទាសើម	១០ ទៅ ១៥ គីឡូក្រាម	១៥ ទៅ ២០ គីឡូក្រាម
ស្លឹកទន្រ្ទានខែត្រ	២០ ទៅ ៣០ គីឡូក្រាម	៣០ ទៅ ៤០ គីឡូក្រាម
ដេ អា ប៉េ (ជីគីមី)	០.៣ គីឡូក្រាម	១ គីឡូក្រាម
អ៊ុយរ៉េ (ជីគីមី)	០.៧ គីឡូក្រាម	២ គីឡូក្រាម

បញ្ជាក់ : ជីគីមីត្រូវលាយទឹកឱ្យរលាយគ្រាប់អស់សិន ទើបអាចបាចចូលទៅក្នុងស្រះ ។ បើច្រើនវាងបានគួរកំប្រើជីគីមី ពីព្រោះនាំឱ្យខាតបង់ថវិការយើងត្រូវប្រើជីលាមកសត្វវិញ ។

សរុបសេចក្តីមក ដើម្បីឱ្យស្រះចិញ្ចឹមត្រីសម្បូរចំណីធម្មជាតិ យើងមិនត្រូវប្រើជីទាំងអស់ខាងលើដាក់ចូលក្នុងស្រះផ្ទាល់ទេ ទោះបីជាជីនោះមានបរិមាណតិចតួចក៏ដោយ ព្រោះវានឹងបង្កើតជាតិស្ករយបន្តិចម្តងៗនៅបាតស្រះ។ ដូចនេះ ការដាក់ជីទៅក្នុងរណ្តៅហើយបង្ហូរទឹកជីទៅក្នុងស្រះ ជាទង្វើដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់ស្រះចិញ្ចឹមត្រី។

គ. ការរៀបចំស្រះ :

ការរៀបចំស្រះត្រូវធ្វើតាមលំដាប់ដូចខាងក្រោម:

- ❑ ត្រូវបូមពង្រឹងស្រះ ដើម្បីចាប់ត្រីស្រែ កង្កែប អន្ទង់ ក្តាម...
- ❑ ត្រូវស្តារភក់បាតស្រះ ទុកជម្រៅមិនលើសពី ០.១៥ ម៉ែត្រ
- ❑ កែលំអស្រះឡើងវិញដូចជា លុបរន្តក្តាម និងជួសជុលភ្នំស្រះ
- ❑ ត្រូវប្រើកំបោរក្រោយពេលបូមទឹកស្រះពង្រឹង ឬ ប្រើកំបោរមុនពេលបញ្ចូលទឹក (ចំពោះស្រះថ្មី)
- ❑ ត្រូវហាលស្រះឱ្យបានពី ១ ទៅ ២ ថ្ងៃ
- ❑ ត្រូវបញ្ចូលទឹកទៅក្នុងស្រះឱ្យបាន ១ ភាគ ៣ នៃជម្រៅស្រះ
- ❑ ត្រូវបង្ហូរទឹកជីចេញពីរណ្តៅជី ចូលក្នុងស្រះ
- ❑ ត្រូវបង្ហូរទឹកបន្ថែមទៅក្នុងស្រះឱ្យពេញ ទុករយៈពេល ២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ ឬ នៅពេលទឹកស្រះប្រៃពណ៌បៃតងខ្ចី ទើបអាចលែងកូនត្រីចូលក្នុងស្រះបាន។

សកម្មភាពចាប់ត្រីកាច

៣. ការដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម

ក. ប្រភេទត្រីដាក់ចិញ្ចឹម

- ❑ គួរជ្រើសរើសប្រភេទត្រីទាំងឡាយណាដែលមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោមនេះ :
- ❑ ងាយចិញ្ចឹមក្នុងស្រះ និងក្នុងស្រែះ
- ❑ ងាយរកពូជមកចិញ្ចឹម
- ❑ ធន់នឹងជំងឺ
- ❑ ស៊ីចំណីធម្មជាតិ និងចំណីបន្ថែមដែលអាចរកបាន
- ❑ មានតម្លៃក្នុងទីផ្សារ ឬ ប្រជាជននិយមចូលចិត្តបរិភោគ
- ❑ ចំពោះប្រភេទត្រីទាំងនេះ មានដូចជា ត្រីឆ្កិន កន្ទួរ ក្រាញ់ ប្រា ព្រលូង ទីឡាព្យាំ កាបស កាបក្បាលធំ កាបសាមញ្ញ កាបអណ្ណា..... ។

ខ. ត្រីឆ្កិន

ជាប្រភេទត្រីក្នុងស្រុក រស់នៅតាមទន្លេស្ទឹង បឹងបួរ

- ❑ ពេលនៅតូច វាស៊ីចំណីច្រើនប្រភេទដូចជា ពពួកសត្វបង្កង់តុង ក្រុមស្លឹក រុក្ខជាតិជាសារាយតូចៗ និងសត្វល្អិតតូចៗ ផ្សេងទៀតដូចជាកណ្តៀវ...
- ❑ ពេលធំវាស៊ីចំណី ដូចជា កាកសំណល់បន្លែ ស្លឹករុក្ខជាតិ ចក ត្រកូនជាដើម

ត្រីឆ្កិន

- ❑ អាចស៊ីចំណីបន្ថែមដូចជា កន្ទក់ ចុងអង្ករ ពោត សណែ្តក កាកសំណល់ផ្ទះបាយជាដើម
- ❑ ចូលចិត្តរស់នៅស្រទាប់លើ និងកណ្តាល
- ❑ អាចរស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹកនិង ទឹកហូរ ដូចជា ទន្លេ ស្ទឹង បឹង ក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រីជាដើម ដែលមានប៉េហាស់សមស្របពី ៦.៥ ទៅ ៧.៥
- ❑ អាចមានទម្ងន់ពី ០.២ ទៅ ០.៥ គីឡូក្រាម រយៈពេលចិញ្ចឹមក្នុងស្រះ ១ ឆ្នាំ បើមានការគ្រប់ល្អ
- ❑ ត្រីឆ្អិនអាចបន្តពូជបាននៅអាយុ ៨ ខែ ឡើងទៅ
- ❑ ធន់នឹងជំងឺ ។

២. ត្រីតន្ទរ

ជាប្រភេទត្រីក្នុងស្រុក មានតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ រស់នៅក្នុងទឹកដូចជា បឹង ត្រពាំង ថ្នុក ស្រែ និងប្រឡាយ ។

- ❑ ចូលចិត្តស៊ីចំណីច្រើនប្រភេទ ដូចជា បន្លែ ស្លឹករុក្ខជាតិ ចក ត្រកូន កណ្តៀវ....តែចំណីសំខាន់ គឺប្លងតុង
- ❑ ចូលចិត្តរស់នៅស្រទាប់លើ និងកណ្តាល
- ❑ អាចស៊ីចំណីបន្ថែម ដូចជាកន្ទក់ ចុងអង្ករ ពោត សណែ្តក កាកសំណល់ផ្ទះបាយជាដើម
- ❑ អាចរស់នៅមជ្ឈដ្ឋានទឹក ដែលមានជាតិជួរតិចដែលមានប៉េហាស់សមស្របពី ៥.៦ ទៅ ៦

ត្រីតន្ទរ

- ❑ អាចរស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹក ដែលមានកម្រិតអុកស៊ីសែនទាប
- ❑ ត្រីមានទម្ងន់ ៥០ ទៅ ១០០ ក្រាម (០.៥ ទៅ ១ ខាំ) រយៈពេល ១ ឆ្នាំ ក្នុងស្រះចិញ្ចឹម
- ❑ ត្រីអាចបន្តពូជបាននៅ ក្នុងស្រះ ពេលវាមានអាយុលើពី ៧ ខែ
- ❑ ធន់នឹងជំងឺ ។

៣. ត្រីកាប ស

ជាប្រភេទត្រីក្រៅស្រុក មានប្រភពពីប្រទេសចិន រស់នៅក្នុងតំបន់ទឹកសាប ។ ជាត្រីដែលងាយស្រួលចិញ្ចឹម រស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹកដែលមានគុណភាពល្អ ។

- ❑ ស៊ីសត្វល្អិត ប្លង់តុងសត្វ ពេលត្រីនៅតូច និងស៊ីប្លង់តុងរុក្ខជាតិ នៅពេលវាធំ
- ❑ អាចស៊ីចំណីបន្ថែម ដូចជា កន្ទក់ ចុងអង្ករ ពោត សណ្តែក កាកសំណល់ផ្ទះបាយជាដើម
- ❑ អាចរស់នៅក្នុងស្រទាប់លើ និងកណ្តាល
- ❑ អាចរស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹកដែលមានប៉េហាស់ សមស្រប ពី ៦.៥ ទៅ ៨ និងសីតុណ្ហភាព២០-៣០ អង្សាសេ
- ❑ ពេញវ័យនៅពេលវាមានអាយុពី ១ ទៅ ២ ឆ្នាំ
- ❑ លូតលាស់ល្អ អាចមានទម្ងន់ពី ០.៥ ទៅ ០.៧ គីឡូក្រាម ក្នុងរយៈពេល ១ ឆ្នាំ
- ❑ មិនអាចបន្តពូជក្នុងស្រះបានទេ ។

ត្រីកាប ស

៤. ត្រីទឹកស្អាត (ទឹកស្អាតស្លាបឆ្មារ)

ជាប្រភេទត្រីក្រៅស្រុក មានប្រភពពីប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងជើង។ រស់នៅក្នុងតំបន់ទឹកសាប និងអាចរស់នៅក្នុងទឹកភ្លៀង ។ ជាត្រីងាយស្រួលចិញ្ចឹម ព្រោះវាអាចធន់នឹងមជ្ឈដ្ឋានរស់នៅ ដែលមានកម្រិតបរិមាណខ្យល់អុកស៊ីសែនរលាយក្នុងទឹកទាប ។

- ❑ ស៊ីចំណីចម្រុះ (រុក្ខជាតិក្នុងទឹក ស្ពៃ ជន្លេន កណ្តៀវ) អាចស៊ីចំណីបន្ថែម ដូចជា កន្ទក់ ចុងអង្ករ ពោតសណ្តែក កាកសំណល់ផ្ទះបាយ ជាដើម
- ❑ រស់នៅគ្រប់ស្រទាប់ទឹក
- ❑ អាចរស់នៅមជ្ឈដ្ឋានទឹកដែលមានជាតិជួរតិចដែលមាន ប៉េហាស់ល្អពី ៤ ទៅ ៩ សីតុណ្ហភាព ១៤-៤០ អង្សាសេ
- ❑ លូតលាស់ល្អអាចមានទម្ងន់ពី ០.២ ទៅ ០.៥ គីឡូក្រាម (២ ខាំ ទៅ ៥ ខាំ) ក្នុងរយៈពេលចិញ្ចឹម ៨ ខែ
- ❑ ពេញវ័យនៅពេលវាមានអាយុ ៤ ខែ ឡើងទៅ
- ❑ ងាយពង និងញាស់កូនក្នុងស្រះ ដោយធម្មជាតិ
- ❑ ធន់នឹងជំងឺ ។

ត្រីទឹកស្អាត

៥. ត្រីកាបសាមញ្ញ

ជាប្រភេទត្រីក្រៅស្រុក រស់នៅក្នុងតំបន់ទឹកសាប ជាប្រភេទត្រីដែលងាយស្រួលចិញ្ចឹម ព្រោះវាអាច ធន់នឹងមជ្ឈដ្ឋានរស់នៅដែលមានកម្រិតបរិមាណអុកស៊ីសែនរលាយក្នុងទឹកទាប ។

- ❑ ស៊ីចំណីចម្រុះ (កូនខ្យង ខ្នៅ ក្តាម ជន្លេន កណ្តៀវ សត្វល្អិត រុក្ខជាតិក្នុងទឹក...
- ❑ អាចស៊ីចំណីបន្ថែម ដូចជា កន្ទក់ ចុងអង្ករ ពោត សណ្តែក កាកសំណល់ផ្ទះបាយ ជាដើម
- ❑ អាចរស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទឹកដែលមានប៉េហាស់ពី ៥.៥ ទៅ ៨.៥ និងសីតុណ្ហភាព ២០ ទៅ ៣០ អង្សាសេ
- ❑ រស់នៅស្រទាប់បាត
- ❑ លូតលាស់បានល្អអាចពី ០.៥ ទៅ ១ គីឡូក្រាម ក្នុងរយៈពេល ១ ឆ្នាំ
- ❑ ពេញវ័យនៅពេលវាមានអាយុ ៨ ខែ ឡើងទៅ
- ❑ អាចបន្តពូជបាននៅក្នុងស្រះ
- ❑ ធន់នឹងជំងឺ ។

ត្រីកាបសាមញ្ញ

៦. ត្រីកាបឥណ្ឌា (ប្រីឃ្លាស់)

- ជាប្រភេទត្រីក្រៅស្រុក រស់នៅក្នុងតំបន់ទឹកសាប ជាប្រភេទត្រីដែលងាយស្រួលចិញ្ចឹម ។
- ❑ ស៊ីចំណីចម្រុះ (សត្វល្អិតក្នុងទឹក រុក្ខជាតិក្នុងទឹក ចក បាយទា...)
  - ❑ អាចស៊ីចំណីបន្ថែម ដូចជា កន្ទក់ ចុងអង្ករ ពោត សណ្តែក កាកសំណល់ផ្ទះបាយ ជាដើម

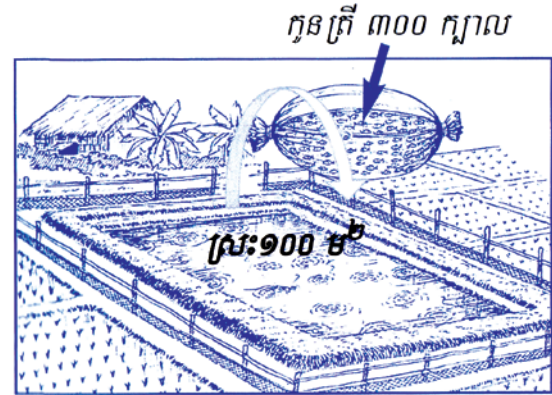
- ❑ រស់នៅស្រទាប់បាត
- ❑ អាចរស់នៅមជ្ឈដ្ឋានទឹក ដែលមានប៉េហាស់ពី ៥.៥ ទៅ ៨.៥ និងសីតុណ្ហភាព ២០-៣០ អង្សាសេ
- ❑ លូតលាស់ល្អអាចពី ០.៥ ទៅ ០.៧ គីឡូក្រាមក្នុងរយៈពេល ១ ឆ្នាំ
- ❑ ពេញវ័យនៅពេលវាមានអាយុ ១.៥ ឆ្នាំ ឡើងទៅ
- ❑ ធន់នឹងជំងឺ ។

ត្រីប្រីហ្គាល់

ខ. ចំនួន និងទំហំកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម

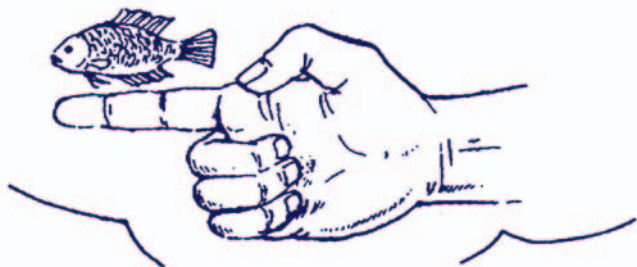
- ❑ គួរដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមពី ៣ ទៅ ៤ ក្បាល ក្នុង ១ ម៉ែត្រការ៉េ ឬ ពី ៣០០ ទៅ ៤០០ ក្បាល ក្នុង ១០០ ម៉ែត្រការ៉េនៃផ្ទៃស្រះ ។
- ❑ គួរដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមចម្រុះចាប់ពី ៣ ប្រភេទឡើងទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់ចំណីអស់ពីក្នុងស្រះ

□ ប្រភេទត្រីត្រូវដាក់ចិញ្ចឹមតាមភាគរយ មានដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ប្រភេទត្រី	ឆ្កិន	ទីឡាញ៉ា	កាបស	កាបសាមញ្ញ/ឥណ្ឌា
ប្រភេទត្រីឆ្កិន ជាសំខាន់	៤០ ភាគរយ	៣០ ភាគរយ	២០ ភាគរយ	១០ ភាគរយ
ប្រភេទត្រីទីឡាញ៉ា ជាសំខាន់	៣០ ភាគរយ	៤០ ភាគរយ	២០ ភាគរយ	១០ ភាគរយ
ក្នុងករណីចិញ្ចឹមតែ ៣ប្រភេទ		៥០ ភាគរយ	៤០ ភាគរយ	១០ ភាគរយ

ដើម្បីទទួលបានផលពីការចិញ្ចឹមត្រី កូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹមត្រូវមានសុខភាពល្អ និងមានទំហំធំប្រវែងពី ៥ ទៅ ៦ សង់ទីម៉ែត្រ ឬ ៣ ថ្ងៃដង ដើម្បីឱ្យកូនត្រីគេចផុតពីសត្រូវ ដែលធ្វើឱ្យកូនត្រីមានអត្រារស់ច្រើន។ ម្យ៉ាងទៀតការដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមមានទំហំធំធ្វើឱ្យការលូតលាស់កូនត្រីបានឆាប់រហ័ស ។

គ. ពេលវេលាដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម

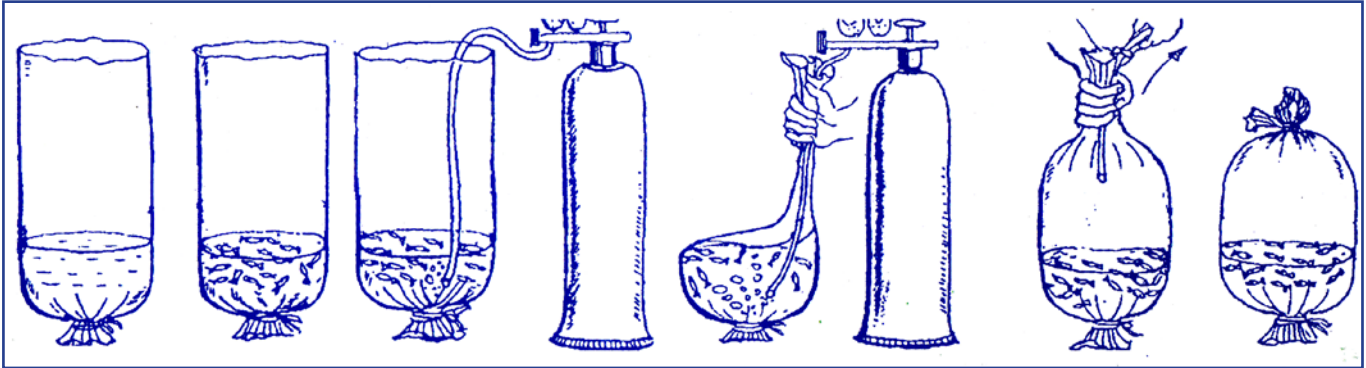
ជាទូទៅ យើងអាចចិញ្ចឹមត្រីបានគ្រប់ពេលវេលា អាស្រ័យទៅនឹងស្រះមានទឹកគ្រប់គ្រាន់ ។ ប៉ុន្តែចំពោះស្រះដែលពីងផ្អែកទៅលើប្រភពទឹកភ្លៀង ត្រូវដាក់នៅពេលស្រះមានទឹកគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឱ្យកូនត្រីចិញ្ចឹមបានរយៈពេលយូរ និងមានការលូតលាស់ធំធេងបានល្អ ។

ឃ. ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រី

ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រីមាន ២ របៀប គឺ ការដឹកជញ្ជូនដោយបិទជិត និងការដឹកជញ្ជូនដោយចំហរ ។

□ **ការដឹកជញ្ជូនដោយបិទជិត** : គឺជាការដឹកជញ្ជូនកូនត្រីដោយប្រើថង់ប្លាស្ទិក និង ខ្យល់អុកស៊ីសែនសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនផ្លូវឆ្ងាយ ឬ ដឹកជញ្ជូនផ្លូវជិតក៏បាន។ ការដឹកជញ្ជូននេះត្រូវមានសម្ភារៈ ដូចជា ថង់ប្លាស្ទិក កៅស៊ូចង ថង់ កញ្ចក់ សម្រាប់ដាក់ថង់កូនត្រី ខ្សែចង និងខ្យល់អុកស៊ីសែន ។

ឧទាហរណ៍: ថង់ប្លាស្ទិក ដែលមានទំហំ ៦០ សង់ទីម៉ែត្រ X ១០០ សង់ទីម៉ែត្រ អាចដាក់កូនត្រីចំនួនពី ៣០០ ទៅ ៥០០ ក្បាល បើកូនត្រីមានទំហំ ៣ ទៅ ៥ សង់ទីម៉ែត្រ ។ ដើម្បីដឹកជញ្ជូនកូនត្រីឱ្យបានល្អ ចៀសវាងការធ្លាយថង់ក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវប្រើថង់ត្រួតគ្នា ២ ជាន់ និងត្រូវចងគូរថង់ថែមទៀត ។

ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រីផ្លូវឆ្ងាយ ត្រូវប្រើថង់ប្លាស្ទិក និងត្រូវបំពេញដោយខ្យល់អុកស៊ីសែន

❑ ការដឹកជញ្ជូនដោយចំហរ : គឺការដឹកជញ្ជូនកូនត្រីប្រើសម្រាប់ផ្លូវជិតអាចប្រើសម្ភារៈ ដូចជាធុង ប៉ោតជាដើម ។ល។

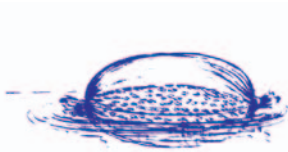

របៀបដឹកជញ្ជូនកូនត្រីក្នុងចម្ងាយផ្លូវជិត: ដោយប្រើធុង ឆ្នាំង ឬ សម្ភារៈស្អាតល្អផ្សេងៗទៀត

យើងត្រូវជ្រើសរើសយករបៀបដឹកជញ្ជូនណាមួយ ដោយយោងទៅតាមសភាពជាក់ស្តែង នៃចំងាយផ្លូវ ក្នុងពេលដឹកជញ្ជូន។ ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រីគួរធ្វើនៅពេលព្រឹក ពេលអាកាសធាតុត្រជាក់ ។ ចំនួនកូនត្រីដែលត្រូវ ដឹកជញ្ជូន គឺអាស្រ័យទៅលើកូនត្រីចម្ងាយផ្លូវ និងរយៈពេលដឹកជញ្ជូន ។

៥. របៀបលែងកូនត្រី

- ❑ ពេលវេលាសមស្របសម្រាប់លែងកូនត្រីត្រូវធ្វើនៅពេលព្រឹក ជាពិសេសចាប់ពីម៉ោង ៨ ទៅ ១១ ព្រឹក
- ❑ ករណីទឹកស្រះក្តៅខ្លាំង យើងត្រូវយកដៃកូនទឹក ពីក្រោមមកលើដើម្បីឱ្យទឹកស្រះមានកម្ដៅប្រហាក់ ប្រហែលគ្នា
- ❑ មុនពេលលែងកូនត្រីត្រាំថង់កូនត្រីក្នុងទឹកស្រះរយៈពេល ១០-១៥ នាទី ដើម្បីសីតុណ្ហភាពទឹកក្នុងថង់កូនត្រី មានកម្ដៅប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងកម្ដៅទឹកស្រះ
- ❑ ស្រាយមាត់ថង់រួចយកដៃបាចទឹកស្រះបញ្ចូលថង់បន្ទាប់មកផ្លៀងផ្លាត់ ដើម្បីឱ្យកូនត្រីហែលចេញតាមសម្រួល ។

ទុកឱ្យវាអណ្តែតក្នុង ១០ នាទី

បាចទឹកស្រះបញ្ចូលថង់កូនត្រី

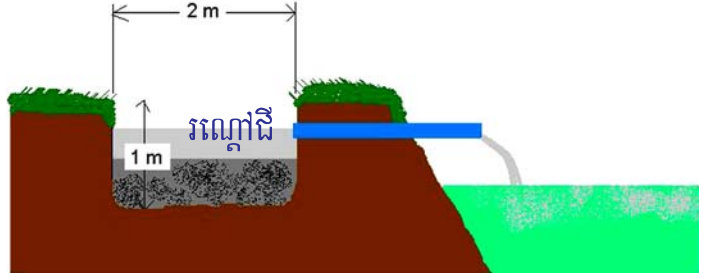
ផ្លៀងមាត់ថង់ឱ្យកូនត្រីហែលចេញតាមសម្រួល

៤. ការដាក់វិបល្លាសក្រោយពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម

ក្រោយពីដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមរយៈពេលពី ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃ យើងត្រូវពិនិត្យមើលទឹកស្រះ ឬ មើលចំណីធម្មជាតិក្នុងស្រះ បើឃើញទឹកស្រះមានពណ៌បៃតងចាស់ មានន័យថាក្នុងស្រះមានចំណីធម្មជាតិប្លង់តុង តែបើទឹកស្រះលែងមានពណ៌បៃតង ត្រូវបន្ថែមជីតាមវិធីសាស្ត្រដូចខាងក្រោម :

ក. ជីធម្មជាតិ

- ជីករណ្តៅនៅក្បែរស្រះទំហំ ១ ទៅ ១.៥ ម៉ែត្របួនជ្រុង ឬ ជីកមានរាងជាបួនជ្រុងទ្រវែងក៏បានជម្រៅ ៥០ សង់ទីម៉ែត្រ និងមានចង្កូរ ឬ បំពង់សម្រាប់បង្ហូរទឹកជីចូលស្រះ ។ ទឹកជីក្នុងរណ្តៅត្រូវបង្ហូរចូលស្រះនៅពេលថ្ងៃ
- ក្នុងរណ្តៅត្រូវដាក់ជីកំប៉ុស្ត ឬ ជីលាមកសត្វគោ ក្របី ជ្រូក មាន់ ទា និងជីរុក្ខជាតិបៃតងមានដូចជា ដើមទន្រ្ទានខែត្រ កាកសំណល់បន្លែងាយរលួយ និងត្រូវចាក់ទឹកក្នុងរណ្តៅត្រាំជីរៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យជីឆាប់រលួយរួចបង្ហូរទឹកជីចូលស្រះ
  - កាកសំណល់ជីក្នុងរណ្តៅត្រូវប្តូរសារជាថ្មីក្នុងរយៈពេលពី ២០ ទៅ ៣០ ថ្ងៃ
  - ក្នុងករណីទឹកស្រះមានពណ៌បៃតងចាស់ ឬ ពណ៌ត្នោត ឬ ទឹកមានធុក្លិនស្អុយ ត្រូវបញ្ឈប់ការបង្ហូរទឹកជីចូលស្រះមួយរយៈ ។

ខ. ជីគីមី

ជីគីមីក៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់បង្កើតប្លង់តុងតុង។ បរិមាណជីគីមីសម្រាប់ប្រើដាក់ស្រះចិញ្ចឹមត្រីគឺ ជិដេអាប៉េ ចំនួន០.៣គីឡូក្រាម និងជីអ៊ុយរ៉េ ០.៧ គីឡូក្រាម កូរលាយជាមួយទឹកឱ្យរលាយគ្រាប់អស់សិន ទើបយកទៅបាចឱ្យសព្វលើផ្ទៃទឹកស្រះ ទំហំ ១០០ ម៉ែត្រការ៉េ។ ក្នុងកំឡុងពេលពី ២ ទៅ ៥ថ្ងៃក្រោយមក ទឹកស្រះនិងប្រៃពណ៌បៃតង។ ត្រូវឧស្សាហ៍បន្ថែមជីតាមបរិមាណខាងលើរៀងរាល់សប្តាហ៍ ដើម្បីរក្សាទឹកស្រះឱ្យមានពណ៌បៃតងជានិច្ច។ ក្នុងករណីទឹកស្រះមានពណ៌បៃតងចាស់ត្រូវបញ្ឈប់ការដាក់បង្កូរទឹកដីមួយរយៈសិន។

៥. ការផ្តល់ចំណី

ក. ប្រភេទចំណី

ចំណីមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការលូតលាស់របស់ត្រី ។ ចំណីមាន ២ ប្រភេទ គឺចំណីធម្មជាតិ និងចំណីបន្ថែម ។

ចំណីធម្មជាតិ: រួមមានបង្កំតុងសត្វ បង្កំតុងរុក្ខជាតិ និង សត្វស្រទាប់បាតដូចជា ខ្នៅ ខ្យង ជន្លេនក្រហមជាដើម ។

ចំណីបន្ថែម: បានមកពីការផ្សំប្រភេទចំណីមួយចំនួនដូចជា: កន្ទក់ ម្សៅត្រី ចុងអង្ករ ពោត សណ្តែក ឬ ចំណីគ្រាប់ជាដើម ។ ក្រៅពីនេះ ចំណីដែលអាចរកបាននៅក្នុងភូមិមាន ចកបាយទា ពងទឹក កណ្តៀរ ជន្លេន កាកសំណល់ផ្ទះបាយ បន្លែ និងកាកសំណល់ទិសត្តយាដ ។ល ។ ក៏ជាចំណីបន្ថែមសម្រាប់ត្រីផងដែរ ។

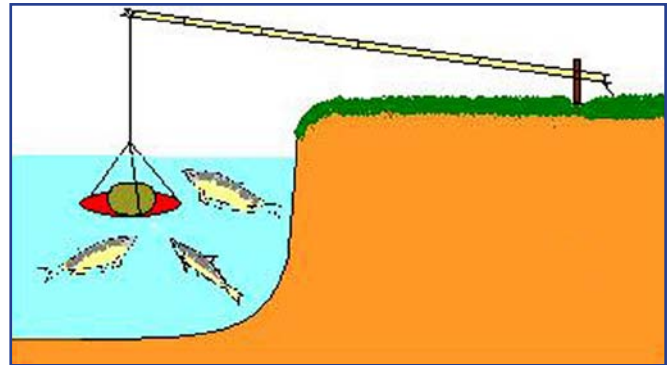
ខ. ការផ្តល់ចំណី

ការលូតលាស់របស់ត្រី គឺអាស្រ័យដោយលើគុណភាព និងបរិមាណចំណីដែលផ្តល់ឱ្យត្រី ។

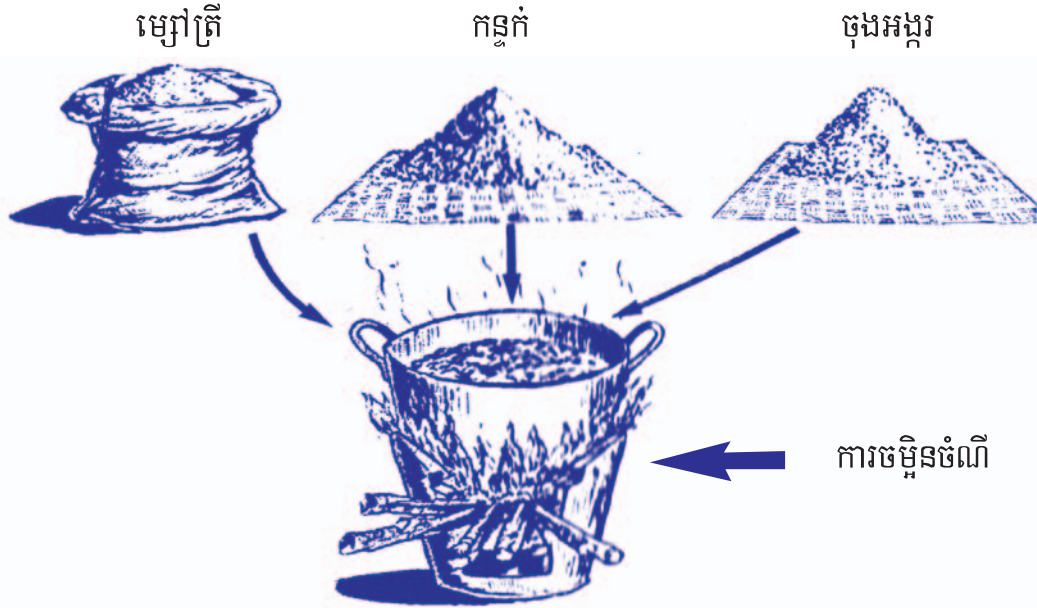
- ❑ ការផ្តល់ចំណីត្រូវតែត្រូវកំណត់ទឹកនៃដាក់ចំណីជាក់លាក់ និងឡើងទាត់ពេលវេលា
- ❑ ចំណីត្រូវផ្តល់នៅពេលព្រឹកចន្លោះពីម៉ោង ៩ ទៅ ១០ និងពេលរសៀលចន្លោះពីម៉ោង ៤ ទៅ ៥
- ❑ បរិមាណចំណីដែលផ្តល់ឱ្យត្រីត្រូវប្រែប្រួលទៅតាមទំហំរបស់ត្រី គឺពី ៣ ទៅ ៥ ភាគរយនៃទម្ងន់ត្រី សរុប

ក្នុងស្រែ:

- ចំពោះចំណីដែលអណ្តែតដូចជា ចកបាយទា ពងទឹក កាកសំណល់បន្លែ... ត្រូវធ្វើស៊ុមដាក់នៅកាច់ជ្រុងស្រះ
- ចំណីដែលផ្សំឡើងពី កន្ទក់ ម្សៅត្រី ចុងអង្ករ ពោត សណ្តែក... មុននឹងដាក់ឱ្យត្រីស៊ីត្រូវចម្អិនឱ្យឆ្អិនទុកឱ្យត្រជាក់រួចពូតជាដុំដាក់ក្នុងកញ្ចែង ហើយពន្លឺចក្នុងទឹកជម្រៅពី ០.៣ ទៅ ០.៥ ម៉ែត្រ
- នៅពេលផ្តល់ចំណី ត្រូវត្រួតពិនិត្យមើលត្រីស៊ីចំណីជាក់ស្តែងនៅក្នុងកញ្ចែង ក្រោយពីដាក់រយៈពេល ១ ម៉ោង ចៀសវាងផ្តល់ចំណីច្រើនពេក ត្រីស៊ីមិនអស់នាំឱ្យខូចគុណភាពទឹក ។

ការដាក់ចំណីឱ្យត្រីដោយប្រើកកកញ្ចែង

ជាទូទៅកសិករភាគច្រើន តែងតែផ្តល់កន្ទក់ឱ្យត្រីស៊ី ។ តាមបទពិសោធន៍ដែលបានស្រាវជ្រាវ បានបង្ហាញឱ្យឃើញ ថា ការផ្តល់ចំណីកន្ទក់ម៉ត់អស់ ៥ គីឡូក្រាម ទទួលផលត្រីបាន ១ គីឡូក្រាម ។ ដូច្នេះគួរចៀសវាងការផ្តល់ចំណីកន្ទក់សុទ្ធ ដោយការបាចទៅលើផ្ទៃស្រះ នាំឱ្យខាតបង់គុណភាពកន្ទក់ចម្អិនជាមេរ្យាត្រី និងចុងអង្ករឱ្យឆ្អិនរួចទុកឱ្យត្រជាក់ទើបដាក់ឱ្យត្រី ស៊ីជាការប្រសើរ ។

៦. ការគ្រប់គ្រងស្រះចិញ្ចឹមត្រី

ដើម្បីឱ្យការចិញ្ចឹមត្រីទទួលបានជោគជ័យ យើងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើកត្តាមួយចំនួនបន្ថែមទៀតដូចជា :

- ❑ ត្រួតពិនិត្យភ្លឺស្រះក្រែងមានធុរ្ម័ត ធុរ្ម័ត បាក់ស្រុត...ដើម្បីចៀសវាងការលាក់ទឹក
- ❑ ពិនិត្យគុណភាពទឹកស្រះ ធ្វើឱ្យមានពណ៌បៃតងជានិច្ច

រូបភាពសត្វល្អិតប្លង់តុងក្នុងស្រះ

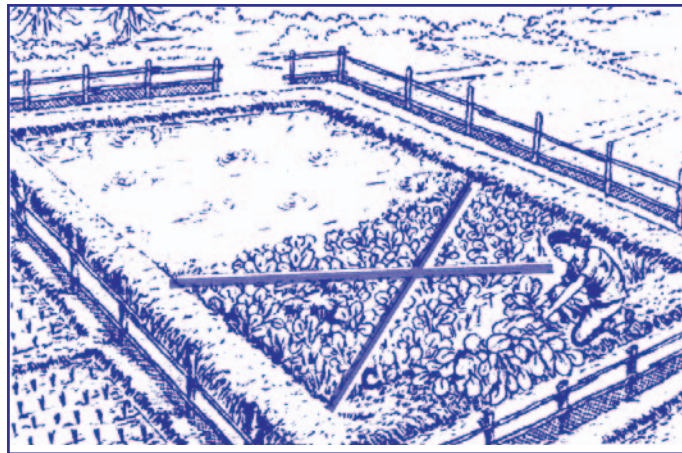

ការត្រួតពិនិត្យសត្វល្អិតប្លង់តុងក្នុងស្រះ

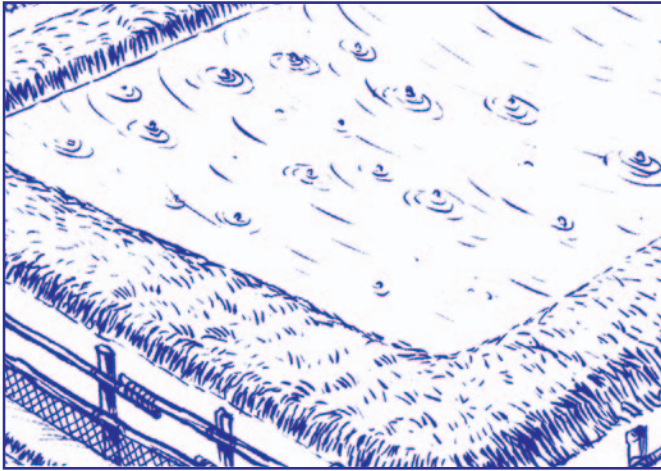

- ❑ សំអាតស្មៅ ដែលដុះតាមខាងស្រះ
- ❑ សំអាតរុក្ខជាតិទឹកដែលមិនចាំបាច់ចេញពីស្រះត្រី

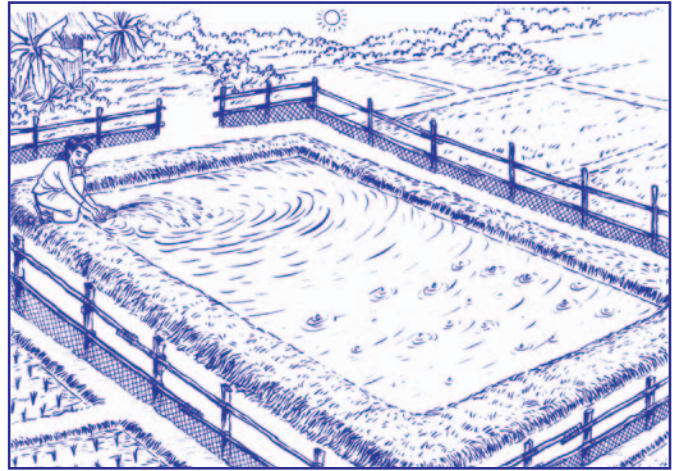
ការស្រង់យកដើមកំព្លោកចេញពីស្រះ →

- ❑ ពិនិត្យ និងកំចាត់សត្វដែលបំផ្លាញព្រឹក្សក្នុងស្រះមានដូចជា ពស់ កង្កែប សត្វក្រចាត...
- ❑ បើឃើញព្រឹក្សមានជំងឺ ឬ សត្វងាប់ ត្រូវស្រង់យកចេញជាបន្ទាន់
- ❑ នៅពេលព្រឹកប្រលឹមប្រសិនបើឃើញព្រឹក្សងើបច្រើនមានសកម្មភាពហែលខុសពីធម្មតា (មិនផ្អើល) នោះ បញ្ជាក់ថា ត្រីខ្លះខ្យល់ដកដង្ហើម ឬ ត្រីពុល ។ ជួបប្រទះករណីដូចនេះ ត្រូវធ្វើទឹកស្រះឱ្យមានចលនា ឬ បូមទឹកថ្មីមានគុណភាពល្អបន្ថែមបញ្ចូលទៅក្នុងស្រះ និងត្រូវផ្អាកការផ្តល់ចំណី និងជីមួយរយៈពេលសិន ។

ត្រីពុលខ្លះខ្យល់អុកស៊ីសែន

បាចទឹកក្នុងស្រះត្រីពេលឃើញត្រីពុល

កត្តាដែលត្រូវចៀសវាង

- ❑ មិនត្រូវអោយគោ ក្របី ជ្រូក ឬ សកម្មភាពផ្សេងៗដែលធ្វើឱ្យល្អក់ទឹកស្រះ
- ❑ មិនត្រូវឱ្យកាកសំណល់ផ្សេងៗដូចជា ត្រឡោកដូង សំបកផ្លែឈើ និងរុក្ខជាតិចូលក្នុងស្រះ
- ❑ មិនត្រូវប្រើសារជាតិពុលផ្សេងៗ ដូចជា ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិតចង្រៃ ឬ មេរៀសាប៊ូ នៅក្នុង និងជុំវិញស្រះ

❑ មិនត្រូវត្រាំស្លឹកត្នោត ឈើ ឬស្លឹក ឬ រុក្ខជាតិផ្សេងៗ ដែលធ្វើឱ្យទឹកស្រះចិញ្ចឹមត្រីមានជាតិពុល

ហាមបោកគគក់ខោអាវក្នុងស្រះ
ចិញ្ចឹមត្រី

ហាមត្រាំស្លឹកត្នោត ឬ ស្លឹកឈើ
ក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រី

ហាមលាងសម្ភារៈថ្នាំពុល
ក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រី

៧. ការប្រមូលផល

ក. ការប្រមូលផលរំលស់

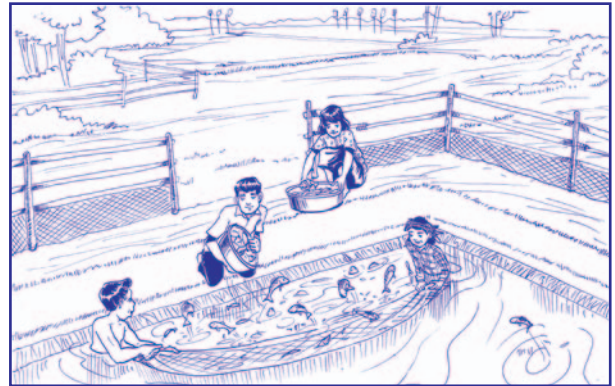
ក្រោយពីចិញ្ចឹមបានរយៈពេល ៣ ខែ ឡើងទៅ អាចចាប់ផ្តើមចាប់ត្រីដែលមានទំហំធំហូបជាបណ្តើរៗ ។

❑ ការចាប់ត្រីរំលស់នេះអាចធ្វើឱ្យត្រីដែលនៅសល់ក្នុងស្រះមានការលូតលាស់លឿន

- ❑ ការចាប់ត្រីហូបប្រចាំថ្ងៃ អាចប្រើឧបករណ៍ដូចជា សន្ទូច សំណាញ់ ឬ អូន
- ❑ ចំពោះត្រីទីឡាព្យា បើអ្នកប្រមូលផលរំលស់ដោយចាប់ត្រីមេធំៗ ហូបមុននោះមិនល្អទេ បើសិនជាអ្នកចង់ទុកវា ធ្វើត្រីមេពូជ ត្រូវទុកត្រីមេដំបូង ព្រោះកូនត្រីរបស់វាធំមិនទាន់បានស្រួលបូលផង វាក៏ចាប់ផ្តើមងើតកូនតទៀត ហើយ ដែលធ្វើឱ្យត្រីកាន់តែតូចទៅៗ ។

ការស្ទូចត្រីចាប់ហូបប្រចាំថ្ងៃ

ការបង់សំណាញ់ចាប់ត្រីហូបប្រចាំថ្ងៃ

ខ. ការប្រមូលផលទាំងស្រុង

- ❑ ត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលត្រីមានតម្លៃថ្លៃ នៅពេលមានតម្រូវការចាំបាច់ ឬ នៅពេលស្រះជិតរីងអស់
- ❑ ការប្រមូលផលទាំងស្រុង ធ្វើឡើងដោយប្រើម៉ាស៊ីនបូមទឹក ដើម្បីពង្រឹងស្រះចាប់ត្រី
- ❑ មុនពេលបាច ឬ បូមពង្រឹងស្រះ ចាំបាច់ត្រូវត្រៀមឧបករណ៍ សម្ភារៈសម្រាប់ប្រសព្វត្រីជាមុនសិន
- ❑ ក្រោយពេលប្រមូលផលត្រីហើយអ្នកគួរតែស្តារភក់បាតស្រះ និងជួសជុលស្រះ ឱ្យបានល្អទាន់ពេលដីនៅសើមសម្រាប់ការដាក់ចិញ្ចឹមត្រីទៀតជាបន្តទៀត ។

សកម្មភាពប្រមូលផលត្រីទាំងស្រុង ដើម្បីលក់ និងសម្រាប់ទុកហូប

៨. ការកត់ត្រាចំណាយ និងចំណូល

ការកត់ត្រាគួរតែកត់ឱ្យបានម៉តកាន់តែស្រួលសើរ ព្រោះវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ អាចឱ្យយើងដឹងពីការចំណាយ និងចំណូលថវិការ ក្នុងរយៈពេលចិញ្ចឹមត្រី ។

តារាងចំណាយ

ល.រ	ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ	ប្រភេទមុខចំណាយ	ចំនួន	តម្លៃ/ឯកតា	តម្លៃសរុប	ផ្សេងៗ
		បូមទឹកចេញ និងចូលស្រះ				
		ទិញកំបោរ				
		ជីគីមី				
		កូនត្រីពូជ				
		ចំណី				
		ឈ្នួលដីកជញ្ជូនកូនត្រី				

តារាងចំណូល

ល.រ	ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ	ប្រភេទមុខចំណូល	ចំនួន	តម្លៃ/ឯកត្តា	តម្លៃសរុប	ផ្សេងៗ
		លក់កូនត្រីទីឡាព្យា				
		ត្រីចាប់ហ្មូប				
		ត្រីឱ្យគេ				
		លក់ត្រីសាច់				
		ត្រីទុកពូជ				

៩. កត្តាសំខាន់ៗដែលធ្វើឱ្យការចិញ្ចឹមត្រីទទួលបានជោគជ័យ

- ❑ ត្រូវជ្រើសរើសទីតាំង និងជីកស្រះឱ្យបានសមស្រប និងមានពន្លឺថ្ងៃគ្រប់គ្រាន់
- ❑ ស្រះត្រូវមានភ្លឺព័ទ្ធជុំវិញ ខ្ពស់ មាំ និងដាំស្មៅ ដើម្បីកាត់បន្ថយការហូរច្រោះ
- ❑ ត្រូវរៀបចំស្រះឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមបច្ចេកទេស មុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម
- ❑ ពេលបង្កើនទឹកចូលស្រះ ត្រូវចងស្បែក និងមាត់បំពង់ ដើម្បីការពារត្រីកាច និងសត្វផ្សេងៗស៊ីកូនត្រី
- ❑ ត្រូវដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមនៅពេលស្រះមានទឹកគ្រប់គ្រាន់ (ដើមរដូវភ្លៀង)

- ❑ កូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹមត្រូវមានសុខភាពល្អ ប្រវែងពី ៥ ទៅ ៦ សង់ទីម៉ែត្រ ឬ ៣ ថ្ងៃដែល
- ❑ ចំនួនកូនត្រីចិញ្ចឹមត្រូវដាក់ពី ៣ ទៅ ៤ ក្បាល ក្នុង ១ ម៉ែត្រការ៉េ
- ❑ ដាក់ចិញ្ចឹមត្រីច្រើនប្រភេទ ដើម្បីប្រើអស់លទ្ធភាពចំណីដែលមាននៅក្នុងស្រះ
- ❑ ការដាក់ជីជាប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យទឹកស្រះមានពណ៌បៃតង ជាកត្តាសំខាន់ណាស់ ដើម្បីឱ្យកូនត្រីធំធាត់ល្អ
- ❑ គួរផ្តល់ចំណីបន្ថែមដែលមានគុណភាពល្អ និងទៀងទាត់ពេលវេលា
- ❑ ត្រូវសំអាតរុក្ខជាតិទឹក (ព្រលិត ឈូក កំប្លោក ចកធំ...) ឱ្យអស់ពីក្នុងស្រះ ។

ផ្នែកទី ២ : បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ

ផលប្រយោជន៍នៃការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ

អត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនដែលទទួលបានពីការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ រួមមានដូចខាងក្រោម:

- ❑ កាត់បន្ថយការចំណាយថវិការសម្រាប់ការទិញថ្នាំគីមីសម្រាប់សត្វល្អិត ដោយសារត្រីស៊ីសត្វល្អិតទាំងនោះ
- ❑ មិនចំណាយកម្លាំងពលកម្មសំអាតស្មៅក្នុងស្រែ ដោយសារត្រីស៊ីស្មៅ ឬ រុក្ខជាតិដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ដំណាំស្រូវ
- ❑ លាមកត្រីជាជីធម្មជាតិដ៏ល្អសម្រាប់ការលូតលាស់ដំណាំស្រូវ
- ❑ ការដាក់ជីដល់ដំណាំស្រូវ បានធ្វើឱ្យសម្បូរចំណីធម្មជាតិដល់ត្រីទៀតផង
- ❑ ផ្កា និងគ្រាប់ស្រូវដែលជ្រុះទៅក្នុងស្រែ ជាចំណីរបស់ត្រី
- ❑ ជួយកាត់បន្ថយការចំណាយថវិការសម្រាប់ទិញចំណីបន្ថែមឱ្យត្រី
- ❑ ធ្វើឱ្យដីស្រែមិនហាប់ ស្រូវបែកគុម្ពល្អ ដោយសារការរកចំណីរបស់ត្រី

- ❑ ទិន្នផលស្រូវកើនឡើងជាងមុន (ប្រមាណពី ១០ ទៅ ១៥ ភាគរយ ធៀបជាមួយផលស្រូវដែលមិនបានដាក់ត្រីចិញ្ចឹម)
- ❑ ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ យើងទទួលបានផលស្រូវ និងផលត្រី
- ❑ កាត់បន្ថយការចំណាយថវិការទិញត្រីពីផ្សារហូប មិនតែប៉ុណ្ណោះបានផលត្រីលក់ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលក្នុងក្រុងគ្រួសារ
- ❑ អ្នកដែលគ្មានដីដឹកស្រះចិញ្ចឹមត្រី ក៏អាចចិញ្ចឹមត្រីនៅក្នុងស្រែបានដែរ ។

ប្រភពធនធានសម្រាប់ចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ

- ❑ មានចំណេះដឹងក្នុងការចិញ្ចឹមត្រី
- ❑ មានកម្លាំងពលកម្មក្នុងការថែទាំស្រែចិញ្ចឹមត្រី
- ❑ មានស្រែជាប់ផ្ទះងាយស្រួលគ្រប់គ្រង និងទឹកគ្រប់គ្រាន់រយៈពេល ៦ ខែ
- ❑ មានកូនត្រីពូជដាក់ចិញ្ចឹម
- ❑ មានកាកសំណល់កសិដ្ឋាន ឬ ប្រភពធនធានកសិដ្ឋានបន្ថែមដូចជា ជីលាមកសត្វ និងកន្ទក់ជាដើមន ។

១. លក្ខណៈស្រែ

ក. ការជ្រើសរើសទីតាំងស្រែចិញ្ចឹមត្រី

ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ ស្រែគួរជ្រើសរើសទីតាំងសមស្រប ដូចខាងក្រោម៖

- ❑ នៅជិតប្រភពទឹក
- ❑ នៅជិតផ្ទះងាយស្រួលគ្រប់គ្រង ។ ក្នុងករណីស្រែនៅឆ្ងាយពីផ្ទះវិញ យើងក៏អាចចិញ្ចឹមត្រីបានដែរ គ្រាន់តែលំបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងប៉ុណ្ណោះ
- ❑ ជាប្រភេទស្រែជម្រៅតែមិនលិចទឹកជំនន់នៅរដូវវស្សា
- ❑ ជ្រើសរើសស្រែដែលមានគុណភាពដីល្អ ទឹកមិនភ្លាវ ឬ មិនជូ និងមិនសូវជ្រាបទឹក (ដក់ទឹកបានយូរ) ។

ខ. លក្ខណៈស្រែចិញ្ចឹមត្រី

- ❑ ស្រែចិញ្ចឹមត្រីមានទំហំប៉ុណ្ណាក៏អាចចិញ្ចឹមត្រីបានដែរ តែគួរមានទំហំ ១០០ ម៉ែត្រការ៉េឡើងទៅ
- ❑ ស្រែដែលមានទំហំធំល្មម ធ្វើឱ្យងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រង និងសមស្របដល់ការចិញ្ចឹមត្រីបានធំឆាត់
- ❑ ក្នុងស្រែត្រូវដឹកជាប្រឡាយ ឬ កូនស្រះសម្រាប់ជាជម្រកត្រីនៅពេលមានកម្ដៅថ្ងៃ និងងាយស្រួលក្នុងការប្រមូលផលត្រី
- ❑ ស្រែត្រូវមានទឹកជម្រៅសមស្របពី ០.៣ ម៉ែត្រ ទៅ ០.៥ ម៉ែត្រ

- ស្រែត្រូវមានភ្នំខ្ពស់ និងមាំល្អ ដើម្បីការពារទឹកលិចស្រែ
- គួរដាំស្មៅនៅតាមភ្នំស្រែ ដើម្បីកាត់បន្ថយការហូរច្រោះ
- បាតស្រែត្រូវរាប់ស្មើរ ហើយមានជម្រាលទៅជ្រុងម្ខាង ដើម្បីងាយស្រួលពង្រឹង និងប្រមូលផលត្រី
- នៅតាមភ្នំស្រែគួរបង្កប់បំពង់ សម្រាប់បង្ហូរទឹកចេញពីស្រែ៖ នៅពេលមានភ្លៀងធ្លាក់ច្រើន ។

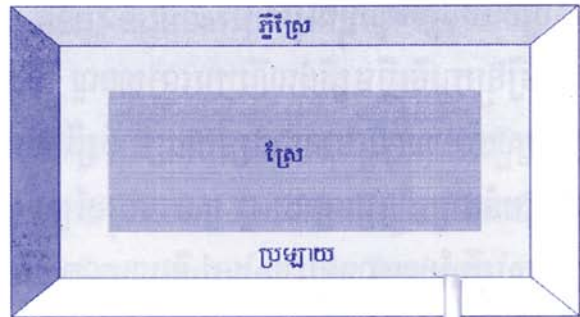
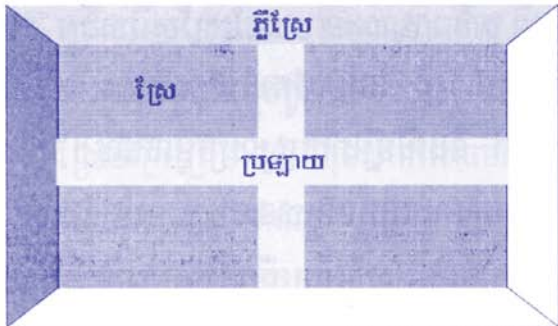
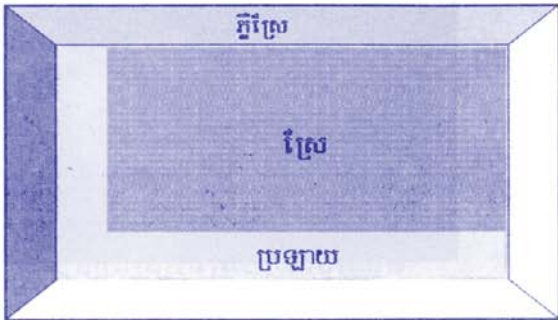
ប្រព័ន្ធប្រឡាយក្នុងស្រែចិញ្ចឹមត្រី

គ. របៀបដឹកជញ្ជូនក្នុងស្រែ

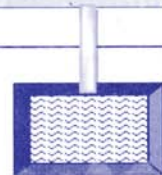
ដើម្បីឱ្យការចិញ្ចឹមត្រីដំណើរការបានល្អ និងទទួលបានទិន្នផលត្រី និងស្រូវកាន់តែខ្ពស់នោះ យើងត្រូវរៀបចំក្នុងស្រែយ៉ាងណាឱ្យមានជាជម្រកសម្រាប់ត្រីរស់នៅក្នុងទឹកជ្រៅ និងដើម្បីងាយស្រួលប្រមូលផល ។ ដូចនេះយើងត្រូវរៀបចំជាប្រព័ន្ធប្រឡាយ ឬ ស្រះនៅក្នុងស្រែ ដូចរូបភាពបង្ហាញខាងក្រោមឱ្យបានសមស្របទៅនឹងលក្ខណៈជីវសាស្ត្ររបស់ត្រីដែលអាចឱ្យរស់នៅ និងលូតលាស់ធំធាត់បានល្អ ។ ប្រព័ន្ធស្រែចិញ្ចឹមត្រីឬជម្រកត្រីក្នុងស្រែត្រូវរៀបចំដូចខាងក្រោមនេះ៖

គ.១ លក្ខណៈប្រព័ន្ធស្រែចិញ្ចឹមត្រី

ការរៀបចំប្រព័ន្ធស្រែចិញ្ចឹមត្រី

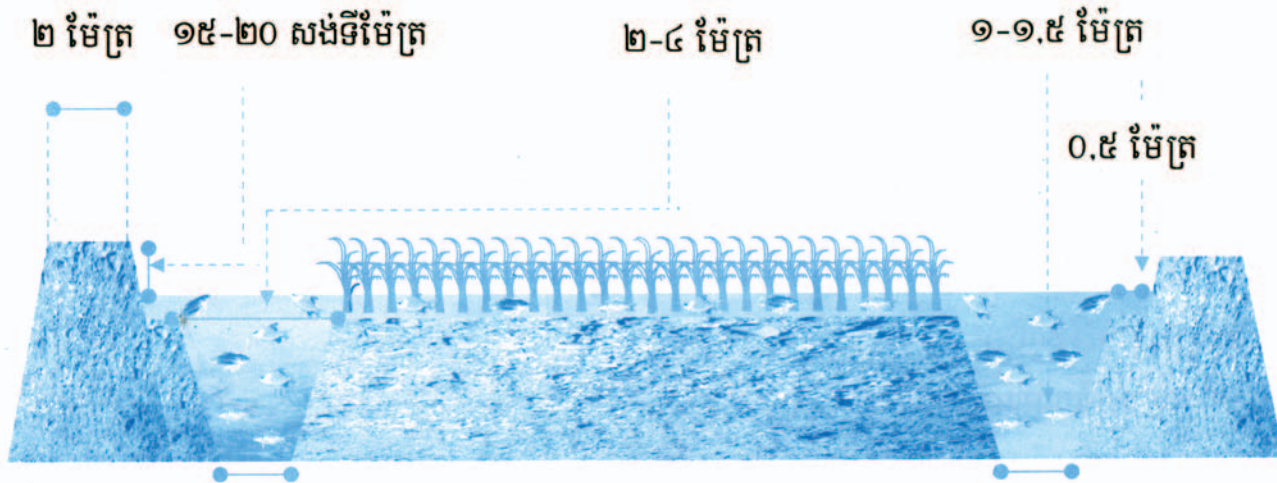
គ.២ ភ្នំស្រែ

ត្រូវរៀបចំភ្នំស្រែឱ្យបានរឹងមាំល្អ ដូចខាងក្រោម:

- ❑ ទំហំទទឹងខ្នងភ្នំស្រែ : ១ ទៅ ២ ម៉ែត្រ
- ❑ កម្ពស់ភ្នំស្រែពី : ០.៥ ទៅ ០.៦ ម៉ែត្រ
- ❑ ភ្នំស្រែត្រូវមានកម្ពស់ខ្ពស់ជាងកម្ពស់ផ្ទៃទឹកក្នុងស្រែដែលខ្ពស់បំផុតពី : ២០ ទៅ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រ ។

អគ្គប្រយោជន៍នៃភ្នំស្រែ

- ❑ ការពារត្រីចេញទៅក្រៅស្រែ
- ❑ រក្សាការពារទឹកនៅក្នុងស្រែ
- ❑ នៅលើខ្នងភ្នំស្រែអាចដាំបន្លែផ្សេងៗបានដូចជា : ននោង ឪឡឹក ល្ពៅ ម្ទេស ជី ស្លឹកត្រៃ និងដំណាំមានប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀត... ។

មុខកាត់ទទឹងប្រព័ន្ធស្រែចិញ្ចឹមត្រី

គ.៣ ប្រព័ន្ធប្រឡាយក្នុងស្រែ

- ❑ ប្រព័ន្ធប្រឡាយគួរឃ្លាតចេញពីភ្លើស្រែចម្ងាយ ០.៥ ម៉ែត្រ ដើម្បីចៀសវាងការបាក់ដីភ្លើស្រែចូលប្រឡាយ
- ❑ រៀបចំប្រព័ន្ធប្រឡាយឱ្យមានទំហំមាត់ពីលើ ២ ទៅ ៤ ម៉ែត្រ
- ❑ រៀបចំស្តារបាតប្រព័ន្ធប្រឡាយឱ្យមានទំហំពី ១ ទៅ ១.៥ ម៉ែត្រ

- ❑ ជីកជម្រាប្រព័ន្ធប្រឡាយពី ០.៨ ទៅ ១.០ ម៉ែត្រ
- ❑ គួររៀបចំក្រឡាផ្ទៃប្រព័ន្ធប្រឡាយសរុបពី ១៥ ទៅ ២០ ភាគរយ នៃក្រឡាផ្ទៃដីស្រែសរុប ។

អត្ថប្រយោជន៍នៃប្រព័ន្ធប្រឡាយ

- ❑ សម្រាប់បំប៉នកូនត្រីតូចៗក្នុងអំឡុងពេលកំពុងភ្ជួររាស់ ដីស្រែ និងកំពុងស្ងួត
- ❑ ជាជម្រកសម្រាប់ត្រីជ្រកកោននៅពេលថ្ងៃក្តៅ
- ❑ បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការប្រមូលផលត្រីនៅ ពេលសម្រកទឹកចេញពីស្រែ
- ❑ និងជាប្រយោជន៍ដល់ការយកទឹកសម្រាប់ស្រោចស្រព ដំណាំនៅលើភ្នំស្រែ ។

ការរៀបចំប្រព័ន្ធប្រឡាយក្នុងស្រែ

គ.៤ ទ្វារទឹក

- ❑ ស្រែនីមួយៗគួរបង្កើតឱ្យមានទ្វារទឹក ឬ បង្កប់បំពង់ទឹកចំនួនពី ១ ទៅ ២ កន្លែង
- ❑ ទ្វារទឹកទាំងនោះ អាចធ្វើពីស៊ីម៉ង់ត៍ និងទុយោដរ... ទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន ។

អគ្គប្រយោជន៍នៃទ្វារទឹក

- ❑ សម្រាប់បើកទឹកបញ្ចូលទៅក្នុងស្រែ
- ❑ សម្រាប់បញ្ចេញ ឬ បញ្ចូលទឹកនៅក្នុងស្រែ ក្នុងករណីចាំបាច់ដូចជា នៅពេលត្រីពុល ពេលច្រូតកាត់ប្រមូលផលស្រូវ និងប្រមូលផលត្រី ។

២. ការរៀបចំស្រែមុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម

ក. ការប្រើប្រាស់កំបោរ

មុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម ១ សប្តាហ៍ យើងត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធប្រឡាយឱ្យបានល្អ ដូចរបៀបខាងក្រោម ដើម្បីកំចាត់ចោលនូវរាល់សត្វចង្រៃ ដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ត្រី និងពពួកមេរោគមួយចំនួន ។

- ❑ បូមទឹកពង្រឹងចេញពីប្រឡាយ រួចបាចកំបោរសក្តុងបរិមាណពី ១០ ទៅ ១៥ គីឡូក្រាម.១០០ ម៉ែត្រការវើនៃផ្ទៃប្រឡាយ
- ❑ បន្ទាប់ពីបាចកំបោររួច ត្រូវហាលពន្លឺថ្ងៃរយៈពេលពី ២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ
- ❑ ករណីគុណភាពទឹកមានជាតិជួរនោះធ្វើឱ្យកម្រិតប៉េហាស់ (pH) ទាបជាង ៥ ដូច្នេះយើងត្រូវបង្កើតបន្ថែមបរិមាណកំបោរសទ្វេដង ប្រមាណពី ២០ ទៅ ៣០ គីឡូក្រាម .១០០ម៉ែត្រការវើនៃផ្ទៃប្រឡាយ ។

ខ. ការប្រើប្រាស់ដី

❑ បន្ទាប់ពីបានកំណត់រយៈពេល និងហាលពន្លឺថ្ងៃរយៈពេលពី ២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ រួចយើងប្រើដី។ ប្រភេទដីដែលកសិករអាចប្រើបានល្អ និងមិនចាំបាច់ចំណាយថវិកា គឺជីលាមកសត្វ បរិមាណដែលត្រូវប្រើប្រាស់ពី ២៥ ទៅ ៤០ គីឡូក្រាម ១០០មម៉ែត្រការ៉េ នៃផ្ទៃប្រឡាយ រួចបញ្ចូលទឹកជម្រៅពី ០.១ ទៅ ០.៤ ម៉ែត្រ ហើយហាលពន្លឺថ្ងៃរយៈពេលពី ២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ ទើបបញ្ចូលទឹកបង្រប់ (ជម្រៅ ០.៨ ម៉ែត្រ) ។

❑ ជីលាមកសត្វដែលអាចប្រើប្រាស់បានរួមមានដូចជា៖ គោ ជ្រូក មាន់ ទា ។ ល ។

❑ ការបាចជីលាមកសត្វជាប្រយោជន៍ដល់ការជួយបន្សាបជាតិជួរផង និងជួយបង្កើនបរិមាណចំណីធម្មជាតិឱ្យកាន់ច្រើនដល់ត្រីស៊ី ខណៈពេលដែលទើបលែងចូលប្រឡាយដំបូង ។

គ. ការរៀបចំស្រែ មុនពេលដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម

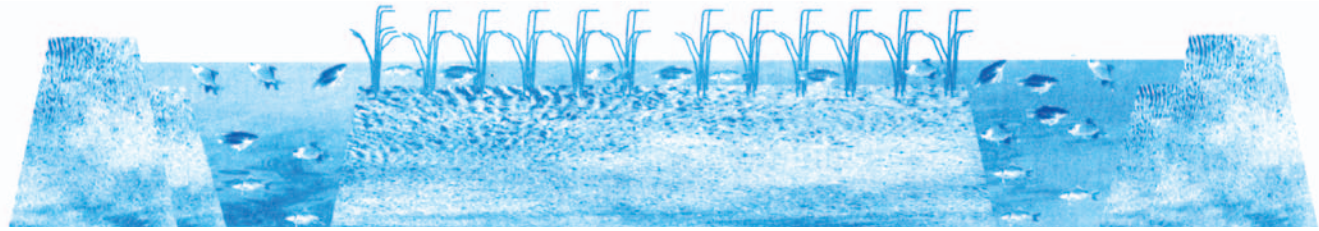
គ.១ កម្រិតទឹកក្នុងស្រែ

❑ គួររក្សាទុកទឹកទាបបំផុតនៅក្នុងប្រឡាយ ០.៨ ម៉ែត្រ ពីព្រោះថា ករណីកម្រិតទឹកទាបជាងនេះអាចបណ្តាលឱ្យត្រីពុល ឬ ងាប់បាននៅពេលថ្ងៃក្តៅខ្លាំង

❑ កម្រិតទឹកក្នុងស្រែត្រូវបង្កើនបន្ថែមជាបណ្តើរៗឱ្យកាន់តែជ្រៅ ស្របពេលជាមួយនិងការលូតលាស់របស់ស្រូវ និងត្រីកាន់តែធំ ដូចបានបង្ហាញតាមរយៈរូបភាពខាងក្រោម៖

ដំណាក់កាលទើបនិងស្ទូងរួច (មិនទានដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម)

ដំណាក់កាលសន្ទង់បែកគុម្ព (អាចដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមបាន)

គ.២ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក

គួរធ្វើការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹកមុនដាក់ត្រីចិញ្ចឹម ព្រោះថាបើចំណីគុណភាពទឹកក្នុងស្រែ ឬ ប្រឡាយមានរស-
ជាតិជួរ ឬភ្នាវ នោះយើងមិនអាចធ្វើការចិញ្ចឹមត្រីបានទេ ។ ដូច្នោះ មុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម យើងត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យគុណ-
ភាពទឹកជាមុនសិន ដូចបានជម្រាបជូនវិធីសាស្ត្រសាមញ្ញៗតាមបែបលក្ខណៈគ្រួសារខាងក្រោមនេះ ៖

- ❑ ជាបឋម សាកល្បងភ្នាក់គុណភាពទឹកនៅក្នុងស្រែ ឬប្រឡាយ បើករណីសង្កេតមើលឃើញថា មានរសជាតិជួរ ឬ ភ្នាវនោះបញ្ជាក់ថាមិនល្អសម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រីទេ
- ❑ ម្យ៉ាងទៀត យើងអាចដឹងបានពីគុណភាពទឹក ដោយគ្រាន់តែស្មោះទឹកមាត់ស៊ីស្នាម្នូទៅលើផ្ទៃទឹក បើសង្កេត ឃើញថា នៅតែរក្សាពណ៌ក្រហមដដែលនោះបញ្ជាក់ថា គុណភាពទឹកល្អសម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រី ។ តែផ្ទុយទៅវិញករណី ទឹកប្រៃពណ៌ពីក្រហមទៅជាពណ៌ខ្មៅនោះបញ្ជាក់ថា ទឹកមានជាតិជួរ ឬ ភ្នាវ ហើយមិនអាចចិញ្ចឹមត្រីបានទេ ។ ករណីនេះយើងចាំបាច់ត្រូវធ្វើការរៀបចំកែប្រែគុណភាពទឹកអោយបានល្អ គ្មានជាតិជួរ ឬ ភ្នាវតាមរយៈការប្រើ ប្រាស់កំបោរ និងជីលាមកសត្វ ជាកត្តាសំខាន់ដូចបានបង្ហាញជូនលម្អិតខាងលើ ។

៣. ការដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម

ក. ប្រភេទត្រីជ្រើសរើសដាក់ចិញ្ចឹម

ជាប្រភេទត្រីដែលមានលក្ខណៈ ជីវសាស្ត្រសមស្របទៅ និង លក្ខណៈស្រែ ពោលគឺជាប្រភេទត្រីមានការលូត លាស់លឿនក្នុងការចិញ្ចឹមរយៈពេលខ្លីចន្លោះពីការស្ទូងរួចរហូតដល់ពេលច្រូតកាត់ប្រមូលផលស្រូវ និងជាប្រភេទត្រីផន់ ទៅនិង លក្ខខណ្ឌទឹកភ្នាក់នៅក្នុងស្រែ ព្រមទាំងអាចស៊ីចំណីធម្មជាតិដែលមានស្រាប់នៅក្នុងស្រែ ។ លើសពីនេះទៀត ក៏ជា ប្រភេទត្រីមានតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់នៅលើទីផ្សារដែរ ។

ប្រភេទត្រីទាំងនេះរួមមាន: ត្រីឆ្កិន ត្រីកន្ទួរ កង្កែប ត្រីទីឡាព្យ៉ា ត្រីកាបសាមញ្ញ ឬ ត្រីកាបឥណ្ឌា ។ ល ។

ត្រីឆ្កិន

ត្រីកាបសាមញ្ញ

ត្រីកន្ទួរ

ត្រីម្រឹប្តាល

ត្រីទីឡាព្យ៉ា

កង្កែប

ខ. ចំនួន និងទំហំកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម

ចំនួនកូនត្រីដែលត្រូវដាក់ចិញ្ចឹមនៅក្នុងប្រព័ន្ធស្រែ គឺជាតាមួយដ៏សំខាន់ដែលទាក់ទងទៅនឹងលក្ខខណ្ឌជីវិតរស់នៅ របស់ត្រីដូចជា កត្តាគុណភាពទឹក ចំណីធម្មជាតិ និងការលូតលាស់ធំធេង។ ដូចបានជម្រាបជូននៅខាងដើមរួចមកហើយថា ត្រីសម្រាប់ចិញ្ចឹមនៅក្នុងស្រែជាប្រភេទត្រីដែលមានចរិតស៊ីចំណីធម្មជាតិមានស្រាប់នៅក្នុងស្រែ ដូចនេះយើងមិនអាចដាក់ កូនត្រីចិញ្ចឹមច្រើនក្បាលក្នុង ១ ម៉ែត្រការ៉េបានទេ។ យើងអាចដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមបាននូវកម្រិតដង់ស៊ីតេទាបចន្លោះពី ១ ទៅ ២ ក្បាល.ម^២ នៃក្រឡាផ្ទៃសរុបទាំងស្រែ និងប្រឡាយ ។

ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែទទួលបានជោគជ័យ កូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹមត្រូវមានសុខភាពល្អ និងមានទំហំធំប្រ- វែងពី ៥ ទៅ ៦ សង់ទីម៉ែត្រ ឬ ៣ ថ្នាំងថៃ ដើម្បីឱ្យកូនត្រីគេចផុតពីសត្រូវ ដែលធ្វើឱ្យកូនត្រីមានអត្រារស់ច្រើន និងធ្វើឱ្យ កូនត្រីមានការលូតលាស់ធំធេងឆាប់រហ័ស ។

តាមលទ្ធផលទទួលបានពីការអនុវត្តជាក់ស្តែង នៅតាមបណ្តាប្រទេសជិតខាង ក៏ដូចនៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រភេទ និងចំនួនកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម ដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម :

តារាងបរិមាណកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹមតាមប្រភេទត្រីនីមួយៗ

ល.រ	ប្រភេទត្រី	ទំហំកូនត្រី	ត្រីដាក់ចិញ្ចឹម	បរិមាណកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម
១	ទីឡាព្យ៉ា	៤-៦ សង់ទីម៉ែត្រ	២០-៤០ ភាគរយ	១ ទៅ ២ ក្បាល/ម ^២
២	ឆ្កិន	៤-៦ សង់ទីម៉ែត្រ	៤០-៥០ ភាគរយ	
៣	កន្ទួរ ឬ បង្កង់	៣-៥ សង់ទីម៉ែត្រ	៥-១០ ភាគរយ	
៤	កាបសាមញ្ញ ឬ កាបឥណ្ឌា	៦-៨ សង់ទីម៉ែត្រ	១០-២០ ភាគរយ	

គ. ពេលវេលាដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម

ជាទូទៅនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងកសិករចាប់ផ្តើមចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែនៅរដូវវស្សា នៅពេលមានភ្លៀងធ្លាក់គ្រប់គ្រាន់ ល្មមសមស្របនៅតាមវាលស្រែ ។ ម្យ៉ាងទៀតយើងអាចលែងកូនត្រីចូលស្រែចិញ្ចឹមត្រីបាន ក្រោយពេលស្ទឹងរួចរយៈពេល ពី ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃ ឬ ជាការប្រសើរបំផុតក្រោយពេលសន្ទូងបែកកុម្មនៅថ្ងៃទី ២០ ទៅ ២៥ ដើម្បីចៀសវាងកូនត្រីស៊ី ពន្លកស្រូវរំទើបស្ទឹងរួច ។

និយាយរួម យើងអាចកំណត់ពេលវេលាលែងកូនត្រីបានច្បាស់លាស់អាស្រ័យដោយ :

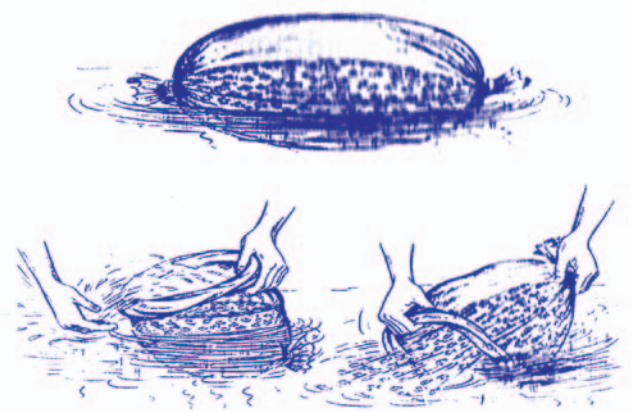
- ❑ មានប្រភពទឹកគ្រប់គ្រាន់ក្នុងប្រឡាយ និងក្នុងស្រែ
- ❑ ទឹកក្នុងប្រឡាយ និងក្នុងស្រែមានពណ៌បៃតងខ្ចី
- ❑ ប្រភពកូនត្រីពូជអាចរកទិញបាននៅក្នុងតំបន់របស់ខ្លួន និងទិញពីកន្លែងដទៃទៀត ។

ឃ. ការថែទាំជញ្ជូនកូនត្រី

ជាទូទៅ កូនត្រីពូជអាចរកទិញពីស្ថានីយ៍វដ្ត ឬ ពិកសិដ្ឋានផលិតកូនត្រីឯកជននានាដែលមាននៅក្នុងតំបន់ ។ របៀបដឹកជញ្ជូនកូនត្រីក្នុងមេរៀននេះ ដូចគ្នានឹងរបៀបដឹកជញ្ជូនកូនត្រីក្នុងមេរៀនបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះ ដែលបានរៀបរាប់ខាងក្រោម ។

ង. របៀបលែងកូនត្រី

ក្រោយពេលដឹកជញ្ជូនមិនគួរលែងកូនត្រីពូជចូលប្រឡាយ ឬស្រែភ្លាមៗនោះទេ ចៀសវាងត្រីពុល ឬ អាចងាប់ ។ ដូច្នោះ គួររក្សាកូនត្រីពូជនៅកន្លែងណាដែលត្រជាក់មួយរយៈពេលខ្លីជាមុនសិន បន្ទាប់មកធ្វើការលែងដោយសន្សឹមៗរយៈពេលពី ១៥ ទៅ ២០នាទី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កូនត្រីមានការបន្ស៊ាំទៅនឹងមជ្ឈដ្ឋានទឹកថ្មីនៅក្នុងប្រឡាយ ស្រះ ឬ ស្រែ ។

សកម្មភាពលែងកូនត្រីចូលស្រែដែលបានរៀបចំរួចហើយ

៤. ការដាក់ដីបន្ថែមក្រោយពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម

ការប្រើប្រាស់ដីបន្ថែម ក្រោយពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹមក្នុងស្រែ មានសារៈសំខាន់ដែលចាំបាច់ត្រូវអនុវត្ត ដើម្បីឱ្យការចិញ្ចឹមត្រីបានជោគជ័យ ។ ត្រីចិញ្ចឹមមានការលូតលាស់លឿន ដោយសារការដាក់ដីបន្ថែមបានធ្វើឱ្យក្នុងស្រែសម្បូរចំណីធម្មជាតិ ដែលជាចំណីយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ត្រី ។ ម្យ៉ាងទៀត ការប្រើដីបន្ថែមក្រោយពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹមមានសារៈប្រយោជន៍មិនត្រឹមតែជួយបង្កើនចំណីធម្មជាតិសំរាប់ត្រីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ការលូតលាស់ដើមស្រូវផងដែរ ។ ជាទូទៅការប្រើប្រាស់ដីបន្ថែម យើងត្រូវអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដូចគ្នានឹងការប្រើដីបន្ថែមក្នុងការចិញ្ចឹមត្រីស្រះដែលបានរៀបរាប់ក្នុងមេរៀនខាងលើ ។

៥. ការផ្តល់ចំណី

ចំពោះប្រភេទត្រីស៊ីចំណីធម្មជាតិចម្រុះ : ត្រូវដាក់ជីលាមកសត្វបន្ថែមជាប្រចាំនៅក្នុងប្រព័ន្ធប្រឡាយ បើករណី យើងឃើញថា ទឹកក្នុងស្រែប្រៃពណ៌ពិថ្លាបៃតងខ្លីទៅជាល្អក់។ ការដាក់ជីលាមកសត្វបន្ថែមនេះ គឺដើម្បីបង្កើនចំណីធម្មជាតិ សម្រាប់ឱ្យត្រីស៊ី។ របៀបប្រើប្រាស់ជីបន្ថែម ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាក្នុងមេរៀនការប្រើជីបន្ថែមក្រោយពេលដាក់កូនត្រី ចិញ្ចឹម។ ក្រោយពីនេះ យើងក៏អាចផ្តល់ចំណីបន្ថែមបានដូចជា ចក កណ្តៀរ ជន្លេន ស្លឹកត្រកូន កន្ទក់ ចុងអង្ករ ដំឡូងមី...។

ចំពោះប្រភេទត្រីស៊ីរុក្ខជាតិ: គួរផ្តល់ចំណីបន្ថែមឱ្យត្រីស៊ីជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ សមាសធាតុចំណីបន្ថែមត្រូវផ្សំពីពពួក បន្លែផ្សេងៗដូចជា ស្លឹកត្រកូន ស្លឹកស្ពៃ និងសាឡាត់... បរិមាណចំណីដែលត្រូវឱ្យត្រីស៊ីប្រមាណពី ២០ ទៅ ២៥ គីឡូក្រាម សម្រាប់ត្រីទម្ងន់សរុប ១០០ គីឡូក្រាម ដោយផ្តល់ឱ្យត្រីស៊ីចំនួន ០២ ដង ក្នុងមួយថ្ងៃ គឺនៅពេលព្រឹក និងពេលល្ងាច។ ក្រៅពីនេះ យើងក៏អាចផ្តល់ចំណីបន្ថែមផ្សេងៗទៀតដែរ ដែលមានស្រាប់នៅតាមមូលដ្ឋានរបស់កសិករដូចជា កន្ទក់ ចុង អង្ករ កាកសំណុកសៀង និងកាកសំណល់ផ្ទះបាយនូវបរិមាណ ១ គីឡូក្រាម ចំណីក្នុងមួយថ្ងៃសម្រាប់ត្រីទម្ងន់សរុប ១០០ គីឡូក្រាម។

៦. ការគ្រប់គ្រងស្រែចិញ្ចឹមត្រី

- ❑ ជារៀងរាល់ថ្ងៃត្រូវឧស្សាហ៍ព្យាយាមដើរត្រួតពិនិត្យស្រែចិញ្ចឹមត្រីជាប្រចាំថ្ងៃដូចជា កម្រិតកម្ពស់ទឹកក្នុងស្រែ

ទ្វារទឹក ឬ បំពង់បញ្ចេញបញ្ជូនទឹកក្នុងស្រែ និងភ្លឺស្រែដើម្បីជៀសវាងការឆ្លុះឆ្លាយដែលនាំឱ្យខ្វះទឹកក្នុងស្រែ និង ធ្វើឱ្យត្រីងាប់

- ❑ ក្រោយពេលស្ទង់សន្ទូងរួចរយៈពេលពី ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃ ឬ ជាការប្រសើរបំផុតក្រោយពេលសន្ទូងបែកគុម្ពនៅ ថ្ងៃទី ២០ ទៅ ២៥ ត្រូវបញ្ជូនទឹកបន្ថែមចូលស្រែដោយសន្សឹមៗ ដើម្បីឱ្យត្រីចូលទៅក្នុងស្រែរកចំណីស៊ីបាន
- ❑ ករណីសង្កេតឃើញត្រីងើបក្បាលច្រើននៅលើផ្ទៃទឹកពេលព្រឹកព្រលឹមជាញឹកញាប់នោះ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរទឹកថ្មី ប្រមាណពី ២០ ទៅ ៣០ ភាគរយ
- ❑ ត្រូវរក្សាជម្រៅទឹកនៅក្នុងស្រែពី ២០ ទៅ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រ (២ ទៅ ៣ តិក) ជានិច្ច ដើម្បីឱ្យត្រីមានការ លូតលាស់ល្អ ។

៧. ការប្រមូលផល

ជាទូទៅ យើងត្រូវការប្រមូលផលត្រីនៅរដូវប្រាំង ឬ ក្រោយពេលច្រូតកាត់ស្រូវរួច និងគួរធ្វើឡើងស្របពេល និងតម្លៃត្រីនៅលើទីផ្សារមានការកើនឡើងខ្ពស់ ។ វិធីសាស្ត្រប្រមូលផលត្រីត្រូវគេបានអនុវត្តដូចខាងក្រោមនេះ :

- ❑ ក្រោយពេលពិចិញ្ចឹមបានរយៈពេលពី ៣ ទៅ ៤ ខែ យើងអាចប្រមូលផលត្រីវិលសំជាបណ្តើរៗ ដោយប្រើមង និងអូសអូសចាប់យកត្រីដែលធំៗក្នុងប្រឡាយ និងរក្សាទុកត្រីតូចៗដើម្បីចិញ្ចឹមបន្ត
- ❑ ប្រមូលផលត្រីសរុប ដោយបូមទឹកសម្រកពីក្នុងស្រែ ដើម្បីឱ្យត្រីចូលក្នុងប្រឡាយ រួចប្រើប្រាស់អូសសម្រាប់ អូសចាប់ផលត្រី ។

- ❑ ការប្រមូលផលត្រីសរុបចុងក្រោយនេះ ក៏យើងអាចប្រមូលតែត្រីធំ និងរក្សាទុកត្រីតូចៗដើម្បីចិញ្ចឹមបន្តនៅក្នុងស្រះ ឬ ប្រឡាយ និងនៅកន្លែងផ្សេងទៀតដែលមានទឹកសម្រាប់ដាក់ត្រីចិញ្ចឹមបន្ត ។

សកម្មភាពប្រមូលផលត្រីសរុបនៅក្នុងស្រែចិញ្ចឹមត្រី

៨. កត្តាសំខាន់ៗដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់

ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រែ កសិករត្រូវយកចិត្តទុកដាក់នូវសកម្មភាពសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោមនេះ៖

- ❑ ត្រូវចៀសវាងដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹមមានទំហំតូច ព្រោះនៅក្នុងស្រែមានត្រីកាច និងសត្វកាចផ្សេងៗទៀតដូចជាកង្កែប ពស់ ជាដើម ។

- ❑ ហាមប្រើថ្នាំសម្លាប់សត្វស្អិត ឬ លាងសម្ភារៈប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលផ្សេងៗក្នុងទឹកស្រែ ព្រោះវាធ្វើឱ្យត្រីងាប់
- ❑ បើមានស្រែអ្នកជិតខាងប្រើថ្នាំគីមីសម្លាប់ដង្កូវស៊ីស្រូវ យើងត្រូវប្រយ័ត្នកុំឱ្យទឹកក្នុងស្រែនោះហូរចូលក្នុងស្រែ យើងដែលយើងកំពុងចិញ្ចឹមត្រី ដោយត្រូវលើកភ្លឺស្រែឱ្យខ្ពស់ និងកុំឱ្យឆ្លុះឆ្លាយ
- ❑ កុំប្រើប្រភពទឹកដែលសង្ស័យថាមិនល្អបញ្ចូលស្រែ ព្រោះវាអាចមានជាតិពុលដោយការប្រើប្រាស់ថ្នាំគីមី
- ❑ មិនត្រូវប្រើប្រភេទជីគីមីគ្រាប់ បាចផ្ទាល់ទៅក្នុងស្រែតែម្តងទេ ព្រោះត្រីអាចចាប់យកគ្រាប់ជីទាំងនោះដោយស្មានថាជាចំណីរបស់វាដែលនឹងធ្វើឱ្យវាងាប់ឆាប់រហ័ស
- ❑ ពេលស្ទង់ស្រូវ កសិករគួរស្ទង់ឱ្យមានចន្លោះឃ្លាតពីគ្នា ២៥ ទៅ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រដើម្បីឱ្យត្រីអាចហែលចេញចូលក្នុងដើមស្រូវរកចំណីស៊ីបាន នៅពេលដើមស្រូវដុះរីកបែកគុម្ព
- ❑ កុំចិញ្ចឹមប្រភេទត្រីកាបស៊ីស្មៅនៅក្នុងស្រែ ព្រោះវាអាចស៊ីដើមស្រូវរបស់លោកអ្នក ។

គន្លឹះសំខាន់ៗមួយចំនួនសម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារ

- ការសំអាតស្រះមុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម ជាកត្តាសំខាន់ណាស់ ធ្វើឱ្យការចិញ្ចឹមត្រីរបស់អ្នកទទួលជោគជ័យ
- បើមានត្រីធ្នឹក ឬ ត្រីរស់តែមួយនៅក្នុងស្រះ វានឹងស៊ីកូនត្រីដែលអ្នកដាក់ចិញ្ចឹមអស់ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លី
- ការដាក់ជីជាប្រចាំដើម្បីឱ្យទឹកស្រះមានពណ៌បៃតង ជាកត្តាសំខាន់ណាស់ ធ្វើឱ្យត្រីរបស់អ្នកធំឆាប់ល្អ
- ពន្លឺថ្ងៃជាកត្តាសំខាន់មួយធ្វើអោយចំណីធម្មជាតិ ឬ ប្លង់តុងកើតក្នុងស្រះបានល្អក្រោយពេលដាក់ជី
- ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះមានប្រឡាយភ្ជាប់ទៅស្រែ ជារិច្ចមួយដ៏ល្អ ជួយអោយត្រីរបស់អ្នកធំឆាប់រាបរយ
- ហើយអ្នកអាចបន្ថយការចំណាយលើការផ្តល់ចំណីទៀតផង ។

រូបមន្តសំខាន់ៗដែលអ្នកគួរចងចាំ សម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រី

ផ្ទៃក្រឡាស្រះជាម៉ែត្រការ៉េ = ប្រវែងបណ្តោយស្រះជាម៉ែត្រ X ប្រវែងទទឹងស្រះជាម៉ែត្រ

ឧទាហរណ៍: ស្រះមានប្រវែងបណ្តោយ ១៥ម និងទទឹង ១០ម ។ ផ្ទៃក្រឡាស្រះ = ១៥ម X ១០ម = ១៥០ ម^២

មរិមាណកំបោរប្រើប្រាស់ក្នុងស្រះ = $\frac{\text{ផ្ទៃក្រឡាស្រះជាម៉ែត្រការ៉េ} \times \text{បរិមាណកំបោរប្រើក្នុងមួយរយម៉ែត្រការ៉េ}}{900}$

ឧទាហរណ៍: ស្រះមានផ្ទៃក្រឡា ១៥០ម^២ ចង់ប្រើកំបោរ ១០គក្រ ក្នុង ១០០ម^២ ។ បរិមាណកំបោរប្រើប្រាស់ក្នុងស្រះ = ១៥០ X $\frac{១០}{១០០}$ = ១៥ គក្រ

ចំនួនកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹមក្នុងស្រះ = ផ្ទៃក្រឡាស្រះជាម៉ែត្រការ៉េ X ចំនួនកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹមក្នុង ១ម^២

ឧទាហរណ៍: ស្រះមានផ្ទៃក្រឡា ១៥០ម^២ ចង់ដាក់ត្រីចិញ្ចឹម ៣ក្បាល ក្នុង១ម^២ ។ ចំនួនកូនត្រីដាក់ចិញ្ចឹម = ១៥០ X ៣ = ៤៥០ ក្បាល

មរិមាណជីអ៊ុយរ៉េប្រើប្រាស់ក្នុងស្រះ = $\frac{\text{ផ្ទៃក្រឡាស្រះជាម៉ែត្រការ៉េ} \times \text{បរិមាណជីអ៊ុយរ៉េប្រើក្នុងមួយរយម៉ែត្រការ៉េ}}{900}$

ឧទាហរណ៍: ស្រះមានផ្ទៃក្រឡា ១៥០ម^២ ចង់ប្រើជីអ៊ុរ៉េ ៤ខាំ ក្នុង ១០០ម^២ ។ បរិមាណជីអ៊ុរ៉េប្រើប្រាស់ក្នុងស្រះ = ១៥០ X $\frac{៤}{១០០}$ = ៦ខាំ

រៀបរៀងដោយ : នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល
 ឧបត្ថម្ភនោះក្នុងដោយ : Project Code: 10-PR1-0409

កំពុងមានបន្ថែមសូមទំនាក់ទំនងនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល
 អគារលេខ ១៨៦ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ
 ប្រអប់សំបុត្រលេខ ៨៣៥ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ ៨៥៥ ២៣ ៩៩៦ ៣៨០
 អ៊ីម៉ែល : chinda77@yahoo.com